

OUR LIFE

НАШЕ
ЖИТТЯ

IN THIS ISSUE:

N. H.: *Ukrainian Woman in Science*
О. Гординська: Суспільна служба
Л. Б.: До етнографічних студій Л. Українки
О. Копач: Слово до матерей
Д. Гуменна: Славко, Люся і їх мама

Грудень Ч. 11 December

1953

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК X. ГРУДЕНЬ, 1953 Ч. 11

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу
909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.**НЕЗНАЧНА ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТИ
У 1953 Р.**Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок 3 дол.

Передплата в Канаді 3 дол.

Річна передплата в Англії

й Австралії 1 ф. ст.

Річна передплата у Франції 900 фр.

Гроші слати на чекове конто:

Mr. M. Kolankiowskyj,

186 Bd. St. Germain, Paris 6. c.c. 876771

OUR LIFE

VOL. X. DECEMBER, 1953 No. 11

Edited by Editorial Board

Monthly publication except August, of the Ukrainian
National Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription
in France 800 francs, per year.Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.**ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"****КАНАДА:**Mrs. Lewka Romanyk
1252 Broadview Ave.
Toronto, Ont., Canada
Telephone: HA 6036**АНГЛІЯ:**Mrs. I. Witoshynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yors.
England**ФРАНЦІЯ:**Mme. Nina Kovalenko
186 Bd. St. Germain
Paris 6
France**АВСТРАЛІЯ:**Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia**З М І С Т**

О. Гординська: Суспільна Служба	1	Купуємо квіти	14
Л. Українка: На пам'ять 31. юля 1895	2	Запобігаймо непорозумінням!	14
На актуальні теми: Могутні слова	2	Українська вишивка: Рушник	15
Л. Б.: До етнографічних студій Л. Українки	3	Н. Костецька: Більше сировини	17
О. Лотоцька: Вітаємо королівську пару....	4	Н. Забіла: Ведмедикова хатка	18
О. Копач: Слово до матерей	5	А. Коломиєць: Про хлопчика Антипка	19
Д. Гуменна: Славко, Люся і їх мама	6	Н. Н.: Ukrainian Woman in Science	21
Л. Б.: На міжнародній жіночій виставці ..	7	Н. Wasilenko-Polonska: Oleksandra Efimenko	22
Л. Буря: Від Оксани до Донни Анни	9	Перед новим етапом	23
Л. Вітошинська: У справі нагородженого моделю	10	Обїздка нашої делегатки	24
Учасниця: Із ювілею 5 Відділу США	11	О. Пишняк: Ще про „корчовані“ душі	25
Нові книжки: Мамо, хлібця	11	При громадській роботі.....	26
Зірка: Наша кухня	13	О. Мак: Земля плаче	29
Др. З. Плітас: Пам'ятаймо про одяг!	14	Зміст X. річника	31

Обгортку „Нашого Життя“ викона в мистець Святослав Гординський

Суспільна Служба та її проблеми

Допомога ближньому була завжди завданням жіночих організацій. Жіноче серце скорше відчувало біду довкруги себе та вміло подати помічну руку. Тому й ця праця так зрізничувалась і її проводить жіноцтво різними шляхами.

В Союзі Українок Америки вся увага була звернена на допомогу Рідному Краєві. Під тим кутом проводились збірки, туди була спрямована активна праця жертвених одиниць. Союз Українок у Львові, Українська Захоронка, Дівоча Ремісничка Бурса, Рідна Школа — раз-у-раз видвигали свої потреби. А по закінченні другої світової війни допомога скитальщині напружувала всі сили.

Отак те жіноче покоління, що оснувало й розбудувало Союз Українок Америки, поставило себе на службу потребам Батьківщини. Суспільної служби у своєму крузі воно майже не розробляло. Здавалось — вистачить сил безкоштовно працювати. Та час показав, що воно не так. Підпадають сили і тут і там показалося, що членки або їх свояки

є в потребі. Чи то правної допомоги, чи то грошової, а інколи таки потребують піддержки — доброго слова.

У міжчасі прибула хвиля нової імміграції, що принесла людей різного віку. Военні злидні й переживання послабили їхні сили. Незнання мови утруднює їм рух у новій країні. Знов вириваються потреби негайної допомоги — правної, лікарської й матеріальної. А найчастіше — дружньої піддержки, знову ж доброго слова.

Ось поле праці для чутливого жіночого серця! Велике й непочате, що вимагає всіх наших сил та доброї волі.

Суспільна служба розвинулась в останньому часі в цілу науку. Фахівці вивчають методи суспільної праці, подають нові напрямні й засоби. Суспільна служба стає важним чинником у житті держави й громади. Без неї вже не може обійтись ніяке упорядковане суспільство.

Зясовуємо собі, що й у нас це нелегка справа. Для неї потрібно не так матеріальних засобів, як доброї волі, умілого

підходу й витривалости. Чи знайдеться це все?

Наші членки перевантажені працею, втомлені життєвим темпом, ледве чи схочуть розробляти щось нового. Тим більше, що вже широко розпочали допомогу залишенцям та їхнім сядкам чи школам.

Та наша суспільна служба не може цим обмежитись. Кругом нас великі потреби й вони ростуть із дня на день. І хоч задоволити їх нелегко, ба — значно трудніше, як перевести збірку й вислати її до Європи — я певна, що ми знайдемо шлях до того. Що викрешемо в себе силу зарадити й горю, що довкруги нас. Українське жіноцтво живе щастям і болем своєї громади.

Про те, як і якими засобами наладнати допомогу — ще поговоримо в окремих статтях і обіжниках. А тепер повинні ми подбати, щоб у Відділах з нагоди річних зборів вибрано референток суспільної служби. Жертвених одиниць, що мають співчутливе серце та не побоються піти новим шляхом.

Олена Гординська

Тепер прощай! Хто знає, чи надовго?
 Ми, може, хутко будем похожати
 По горах Київських і по гаях волинських,
 А може, поки зійдемося знову,
 Води багато утече з річок
 І сліз людських з очей. Хто тее знає?
 Колись я думала для тебе на прощання
 Увити гарне „рондо“ чи „сонет“
 І рифмами уквітчати навколо
 Немов гільце весільне, — та шкода!
 Торік бувало тут, над сим потоком,
 Звивала я тобі вінки барвисті,
 Тоді-ж у мене і квітчасті вірші
 Жартуючи лилися з-під пера —
 Але тепер нема квіток для мене
 Ні в полі, ні в діброві, ні в душі.
 Колись я мала той дівочий звичай,
 Як покидала край який надовго,
 Збирати квіти з найліпших міст
 І брати їх на пам'ятку з собою, —
 Тепер взяла я грудочку землі,
 Колись її положать наді мною ...
 Сестрице любя, я тобі бажаю
 Ясного щастя (коли се не мрія!)
 Щоб „радою“ і радістю ти стала
 Усім, кого ти любиш. Я бажаю,
 Щоб се перше і безмірне горе

Було останнім у твоїм житті.
 Коли й яка смутна година прийде
 І сльози самохить поллються із очей,
 Тоді поглянь, кохана, на схід сонця
 (В ту сторону, де наша Україна)
 І пригадай, що десь є хата й серце
 Тобі одкриті завжди, — може думка
 На схід полине, а печаль на захід.
 Для мене, сестро, щастя не бажай ...
 (Ми з ним чогось не можемо ужитись!)
 Ти бажай мені одваги й сили більше
 Сповняти той великий заповіт,
 Що я несу з собою на Вкраїну ...
 Хай спогад мій між вами буде кращий,
 Ніж я сама була, — адже здалека
 Тумани навіть золотом сіяють; —
 Тож „спомінайте добрим словом“.
 Для мене спогад про те щастя й горе,
 Що всі ми вкупі тут переживали
 Тим буде, чим молитва для набожних,
 А вас усіх ... Ні, годі, вже. Прощай!

Леся

*) Цей вірш в день виїзду свого з Болгарії Леся Українка вручила своїй двоюрідній сестрі Аріядні Драгомановій. Леся Українка прожила в Болгарії 14 місяців в родині свого дядька, Михайла Драгоманова, і пережила вкупі з родиною, його смерть. Вона взяла з могили дядька грудку землі, згадану у вірші. Вірш був писаний „драгоманівкою“.

На актуальні теми

Могутні слова

Палкі слова Лесі Українки піддержують нас у наших змаганнях. У сорокові роковини її смерті пригадуємо собі їх заповіт.

А що говорять вони чужинцеві? Ось що каже літературний критик про „Дух Полумя“ в перекладі Персіваля Канді:

„її лірична поезія виявляє ніжну, романтичну силу. Вона незрідка вживає картин полоху й поневолення. Трапляються разючі картини, як у Данте, що теж знайшов пісню, йдучи таємним темним лісом, серед хаосу диких картин. Живучість

таких картин, як про „осінь із закривавленими пальцями“ підносить її працю понад рівень звичайної романтичної поезії.

Є й подих революції у цій книжці, бо Леся Українка завзято поборювала царську тиранію. Інтересно, чи той сам дух захоплює тепер її народ, що терпить під советською владою та чи хто з них скаже за нею:

„Месники дужі приймуть мою зброю, Кинуться з нею одважно до бою...“

Ось що сказали слова Лесі Українки про нас чужинному читачеві. Він відчув не тільки велич її таланту, але й палкий дух спротиву, що бе з її слів.

Чи зясовуємо собі те, що може зробити „Дух Полумя“? Як можна зацікавити, зворушити і схвилювати ним цінні одиниці, а то й цілі гурти? Пригадаймо собі який успіх мали вечори Лесі Українки англійською мовою, що подавали матеріял із її перекладів!

Ще є певна кількість цієї книжки у видавництві Союзу Українок Америки. На Різдвяний час обнижується ціна її до 3.50 дол. на те, щоб усі могли придбати її або нею обдарувати своїх американських приятелів. Замовляти слід прямо в Централі СУА.

До етнографічних студій Лесі Українки

Із споминів Ізидори Борисової про родину Косачів у Колодяжному ("Колодяжне" "Н.Ж." ч. 7-8, 1952) бачимо, як тісно було пов'язане життя цієї родини з селом. Народні повір'я й звичаї вивчали дбайливо діти Косачів, а Леся Українка спеціально вивчала народні пісні, які пізніше переписав на ноти і видав збірником її чоловік Климент Квітка.

Мало кому відоме те, що у збиранні народних пісень допоміг Лесі її дядько Михайло Драгоманов. Між небогою й дядьком нав'язалось широке листування, що частинно збереглося й до тепер. Із нього виходить, що взаємини між ними були дуже дружні, з певною закраскою пієтизму у Лесі і батьківською ласкавістю у дядька. Скільки там не порушено проблем, скільки розвіяно сумнівів та кинуте порад! Це листування завершилось врешті побутом Лесі у Софії, де на палких розмовах та дискусіях, на читанні фахової літератури зійшла ціла зима 1894-1895 р. Як говорила пізніше Леся, в його книгозбірні вона "пройшла цілий університетський курс".

Перша згадка про народні пісні появляється в листі з 24 грудня 1889 р., коли їй було 18 років. "Чи співають у Болгарії колядки і чи схожі вони на українські? Як там люди обходять Різдво? Взагалі багато дечого хотіла б я знати про Болгарію, бо я про неї так і нічого не знаю, а те, що приходиться в газетах читати — я думаю наполовину все брехня".

Відповідь М. Драгоманова на цей запит не збереглася. Однак вже в одному з пізніших листів вона прохає:

"Однак, як би мені не забути того, що оце хотіла спитати: чи не вкажете мені творів про методи етнографічні, а власне про способи записування народних пісень? Ся річ мене дуже займає, мотивів народних я знаю силу, пробую записувати, але то мені трудно, ще й ду-

же, може якраз через те, що не знаю методу такого як слід, а літератури про сю річ зовсім не знаю... Чи не знаєте часом яких добрих збірників німецьких та французьких народних пісень?"

Дальше питає вона дядька, чи не знає він "який переклад

Леся Українка з подругою Маргаритою Михайлівною Комаровою (пізніше зам. Сидоренко) в Одесі у 90-тих рр.

ведічних гімнів на французькій або німецькій мові". Бо як пише вона, "страшенно мені подобались ті гімни по уривках, які я знайшла в історії Menard-a. Однак годі вже мені наприкрятися з тими питаннями, може вам і часу нема на них відповідати. Але ж мені нема в кого порадитись про ті речі і, коли мама не може дати відповіді на сі питання, то тільки у Вас її знайду".

В листі М. Драгоманова з 5 січня 1890 є подана низка бібліографічних вказівок із тих питань, що цікавили Лесю, а саме про записування народних мотивів. М. Драгоманов подавав відомості про німецьких,

французьких та російських авторів, що писали на цю тему.

Видно, що Леся скористала з тих вказівок, бо вже приступила до праці. У листі з 21 грудня 1891 вона пише:

"Давно хотіла я до Вас писати, але от ніяк не могла зловити сих пісень, що тепер посилаю, я ж Вам їх давно обіцяла і, хоч може вони Вам не дуже потрібні, однак слово треба завжди тримати.

Пісні ті справді трудно було дістати, бо вони мало співаються і то більше між старими людьми, я ж не в стані ходити по селі, отже мусіла чекати, аж моя знайома дівчина розпитається старих людей та сама навчиться. Від цієї дівчини я сливе всі тутешні пісні записую, і мене навіть дивує, як я досі не обридла їй з своїм записуванням. Я взагалі маю щастя до етнографії, — не тільки не стрічаю недовіря собі або неохоти, а навпаки, — сама інший раз мушу покладати кінець етнографічним студіям. Досить того, що за чотири місяці маю півтора обрядових пісень зібраних! Певна річ, що не все там цікаве і нове, але ж мене дуже займають мотиви сих пісень, їх же, — я знаю добре — ще ніхто не записував. Тепер, поломившись на записування нот, ся робота не видається мені вже дуже тяжкою, одна тільки біда, що не вмію просто з голосу писати, без помочи інструменту. А вже збірників пісень без голосів я тепер не пізнаю, отже через те і сі три пісні посилаю Вам з голосами. Перша пісня (Ось у полю корчомка) має типічний волинський характер чи взагалі правобережний. Мотив без фіоритур, мелодія проста починається і кінчається тією самою низькою нотою. Мотив другої пісні зовсім подібний до московських, власне до салдатських пісень, які пішли в моду скрізь по селах після турецької війни. Тай про саму пісню мені дівчина каже, що то "московська" пісня, чи тож вона зроду

“московською” була, про те вже я не беруся розважати. Третя коротенька пісня співається до танцю, таких пісень у нашій стороні дуже багато, певно не менше, як у Галичині коломийок. Я не могу вибачити галичанам, що вони не записують мотивів своїх коломийок, або роблять із них якісь неможливі *air brillants* і надають їм такі ультра-глупі назви як напр. “Вітрогони”! Ну, та вже й українським пісням часом не краще приходиться, се вже я мала нагоду побачити, програваючи Лідині ноти, ті, що послані Вам заказною бандероллю, — пожалуй ти ся Боже, на наші вуха! Що мене надто мучить, то се варіяції “*Sur des airs favoris de l'Ukraine*” і взагалі хотіла б я знати, яка то шельма впровадила моду на варіяції! Та цур їм, врешті, і варіяціям і лихим композиторам!”

В одному з дальших листів Леся Українка подає деяке пояснення чому так цікавиться народними піснями. “Я таки не могу не дивитись на народну поезію “літературним” поглядом, і може через те, я так люблю наші ліричні пісні. Я шукала в “Болгарському збірнику” ліричних пісень, але надаремне, і дуже то мені шкода, бо мені завжди здається, що коли де можна добачити вдачу народа, то се скоріше в ліричних піснях та коломийках (не знаю як іще зветься такий рід поезії народної), ніж в баладах та піснях історичних. Ще теж було б мені цікаво почути мотиви болгарських колядок, — по словах та по розмірі вони вже нагадують щедрівки наші. Та вже колись приїду, то до всього допитаюся!”

Дальші розмови й дискусії на теми народної поезії мабуть проходили вже в книгозбірні дадька у Софії. Про це вже немає сліду у листуванні, бо воно й обірвалось із поворотом Драгоманова до Софії у 1895 р. Та докладне знання поезії різних народів, численні мотиви в її творчості кажуть догадуватися, що Леся ці студії продовжувала.

У листуванні з М. Драгома-

Вітаємо королівську пару

Коли цим разом наспіло запрошення з Вашингтону на прийняття грецької королівської пари, я вже знала приблизно як воно відбудеться. Недавно тому вітали ми в будинку Генеральної Федерації Жіночих Клубів королеву Юліанну й відбули короткий, але складний товариський церемоніал.

Та тепер хотілось точніше приглянутись до перебігу його. У будинку Ген. Федерації збирається велика кількість жінок, на прийняття передбачених тільки півтори години. Як це діється, що воно так гладко й справно проходить, що кожна вітається з гостем, нікого це не втомить, всі вдоволені і все кінчається в призначеному часі?

І знов я у вестібюлі будинку Ген. Федерації. Учасниці прийняття запрошені на годину скорше, як королівська пара. При вході провірюють наші запрошення, на які треба особисто прибути. Тут же каже мені мила заступниця імпрезової референтки, котра моя кімната, себто де збираються голови афілійованих чи заприятельованих організацій.

І дійсно — сходимось на другому поверсі. Витаюсь із головою Жінок-Професіоналісток, он там бачу гурторист президентка Жінок-Університеток.

У сусідніх кімнатах те саме. Там зібрались голови стейтових клубових організацій, а там знов конгресменки та жінки на визначних урядових становищах. Кортить і туди поглянути. Та моя співбесідниця не радить. Кожної хвили можуть покликати вже на прийняття.

новим, бачимо початки того зацікавлення. Як усе, чого торкнулася поетка, проходила вона основно й систематично, а вказівки дядька допомогли їй у тому. Л. Б.

Завдяки дозволів проф. Світозара Драгоманова дістали ми вгляд у листи Лесі до її дядька. Зачепнувши з ним оцю тему складаємо проф. Драгоманову щирю подяку. Ред.

Та всеж слідкую пильно за всім. Жінки напливають і напливають. Здається мені, що їх менше, як на прийнятті королеви Юліанни. І якось неначе скромніше одягнені.

— Цим разом ми просили тільки саму верхівку, пояснює одна з референток, що знайшлася між нами. Будинок не може вмістити великої кількості людей, отже прийшлося вибирати.

Нагло музика, що грає внизу, перейшла на протяжну мелодію. — Оце грецький гимн, кликнула мене сусідка. Значить — прибули наші грецькі гості.

Розмова втихла. Тоді й почували ми крізь відчинені двері шум привітання у вестібюлі та кроки гостей до гостинної кімнати внизу. Вкортці розпочалась гостина і для нас.

У великій вітальні Ген. Федерації стояла збоку невеличка група. Туди підходили ми по черзі. Першим вітав нас сивий пан в уніформі — це грецький амбасадор. Поруч нього стояла мила п. Олгрін, голова Ген. Федерації, що з радісним усміхом стискала руку й представляла своєму сусідові, королеві. Цей — високий, могутній мужчина схилився легко і говорив кілька слів привітання. А поруч нього мала, тендітна постать з радісним блиском своїх білих зубів — королева. Йй хочеться сказати щось приємного і я нашвидкуруч складаю кілька слів признання для героїської постави грецького народу. Німий стиск руки і я вже посунулася далі, а за мною підходить уже чергова голова жіночої організації.

Переходжу до буфетної залі, де збираються всі, що вже перейшли привітання. Тут подають “навстоячки” чай і закуску й міняються враженнями. — Яка вона мила! А як скромно зодягнена! А король вищий на голову за неї! Чи він багато старший? Невже вона — мати аж трьох дітей?

Тут уже всі ми згуртовані разом. Пересуваюсь поволі, від групи до групи, щоб поговори-

Слово до матерей

Коли Ісус Христос ходив ще по землі, одного дня дуже втомився. Сів під деревом відпочивати. Саме тоді прийшли до нього матері й привели своїх діток. У них було тільки одне бажання: ущасливити дітей благословенням Ісуса.

Проминуло багато віків із того часу. Прожило і відійшло у вічність не одне людське покоління. Та у серцях матерей остало те саме гаряче бажання — щастя діток.

У чому лежить те щастя? Різні розуміють його матері та не все пам'ятають про благословення Ісуса. Їх приглушує щоденне життя зі своїм поспіхом, крикливою реклямою, погонею за матеріальним добром.

Незабаром засяє на небі Різдвяна зірка. Час перед Різдвом це приготування до великого свята радості й любови. Та це — не велика метушня закупів, забави по установах та підприємствах, співання коляд надовго перед святами, а мовчанка вже на другий день Різдва. Наш стиль життя інший. Він перепоеений глибокою духові-

ти з ким треба, а вкінці попроситись. Мабуть уже закінчилось привітання, бо з буфетної залі іде рухомий візочок, навантажений чайним приладдям для королівської пари. Її вгощає управа Ген. Федерації, кілька-хвилинна розмова за чаєм і знов музика грає грецький гімн, грецькі гості відіжджають. За хвилину входить до нас п. Олгрін. Вона радісно схвильована, бо вже закінчилась головна частина прийняття.

Ловлю хвилину, щоб попроситись із нею та висловити їй признання за знамениту організацію гостини. Все тривало півтори години, рухалось нечутним внутрішнім ритмом і дало якнайкращий вислід.

А в порозі долому пролунню, чи вдалось би щось такого в нас так гладко перевести?

Олена Лотоцька.

стю, а це позначається також і в наших звичаях. Передсвяточний час проходить у пості й розважаннях. Так приготувались наші предки впродовж довгих віків, щоб сприйняти гідно ту велику радість, що її приносить Різдво Христове.

Оце приготування до свята, оцю радісну тугу пам'ятають ще матері з дитячих літ. Довгі місяці проходили у радісному дожданні. Діти слухали переказів і легенд і в снах їм ввижалось Боже Дитятко. Вони вивчали коляд у довгі зимові вечори і дивувалися, як це тварини будуть у Різдвяну ніч говорити? Бо у Свят-Вечір — все живе іншим життям. І люди, і тварини, і речі. Навіть людське горе, хоч яке воно глибоке, бодай на хвилину вмовкає. Згідно з віруванням нашого народу духи прадідів засідають до святої вечері із своїм родом. У небесних просторах співають янголи. Це відчуття незвичайної хвилини лучить нас, членів нашого народу в одну сімю у стіп Божого Дитятка.

Правда, ми святкуємо Свят-Вечір по-давньому. Застелюємо стіл по нашому звичаю з сіном, колачем і свічою. Прибрана ялинка, запах ладану. Та чи є в нас час приготуватись духово до цієї хвилини, чи подумали ми впровадити в неї нашу дитину? Різдво — це не тільки свято блеску, а передусім свято душі. Для цього потрібно нам застанови й настрою. Сповняймося радістю великої події! Згідно з нашою традицією створім у родині щастя, яке дане людям тільки в час Різдва Христового!

Від матері залежить, чи скарб нашої багатой Різдвяної традиції перейде на власність наших діток. Щоб вони перейняли не тільки форму, але й глибокий її зміст. Бо тільки матері можуть показати дитині свят-вечірню зірку, що благовістить прихід Спасителя. Тільки матері можуть напоїти серця діток чаром поезії, що нею овіяне це свято. Плекаючи

Танок метеликів із пески Л. Гаєвської „Коза Дереза“, виставленої в Сидней, Австралія. Танок виконують Ляріса Жестовська (більша дівчинка) і Лада Зибачинська (менша дівчинка)

рідні традиції — мати нав'язує ниточку, що вяже дітей із їх родом і народом. А це вже вкаже дорогу нашим дітям до їх найбільшого добра, дорогу до Бога й України.

Олександра Копач

Із листів до Редакції

ПОТРІБНІ АНГЛІЙСЬКІ НАЗВИ

З зацікавленням переглянула я видання „М'ясива“ Н. Костецької. Це дійсно праця, на яку українська господиня давно чекала. Особливо господиня молода, що в военній хуртовині не мала можливості навчитись доброго варення.

Імпонує простота страв та ясність переписів. Тільки дозвольте висловити одне побажання, думаю що багатьох. Чи не можна б принайменше в „Нашому Житті“ подавати англійські назви поодиноких родів м'ясива? Не завжди можна вказати купцеві бажане, часто треба його назвати. А для новоприбулих господинь ці назви невідомі.

З напруженням очікую появи дальших зшитків.

Олена Зозуля
Лос Анджелес, Кал.

Славко, Люся і їх мама

Славко і Люся завжди ходили по таборіві, побравшись за руки. Славкові було п'ять років, а Люсі тільки три. Славко мав поважний обов'язок охороняти „малу Люську“ і глядіти, щоб не впала. А як Люся виходила з-під його високої руки і починала виявляти власну ініціативу, то Славко біг до найвищого авторитету:

— Мамо, Люся мене не хоче слухати!

А час летить... Ось уже три роки, як усі вони, — тато, мама, Славко й Люся прилетіли літаком до Америки і живуть у Клівленді. Славко й Люся вже ходять до школи і Славко так само виступає поважним представником — за себе й за сестричку — в автобусі, у школі. Вдома ж розповідає мамі все, що з ними за день трапилось та чого навчилися у школі. Крім того, у них з'явилася маленька сестричка і вони вже обое її глядять.

Одного разу тато з мамою забрали їх усіх і пішли на маніфестацію. Славко не знав, чого це так багато людей вишло на вулицю із прапорами і нащо ті величезні написи вони несуть. І як завжди — до мами. От мама й розповіла йому про своє дитинство.

**

„Твій дід, а мій тато був пацієнт і садівник. Мав сад, вирощував зелений виноград, прищеплював рожу на шипшині. Крім того, був він гемеопат і виписував із Ленінграду ліки та книжки. Лікував людей. Мав поле, хату, четверо коней.

Прийшла колективізація — почали приходити щодня по десять чоловік активістів, щоб тато записувався в колгосп. Тато не хотів. Дуже просили, умовляли, обіцяли, що тато робитиме в пасіці — але наш тато не здався. Тоді одного разу прийшли активісти і заявили, що батько не має права лічити людей, що гемеопатичні книжки він мусить спалити, а ліки

повилити. На очах у них батько це зробив.

Одного разу, на весні 1933 р., приїхало дванадцять підвід, стали біля нашої хати. Спочатку забрали пасіку, склали все те на підводи й повезли до колгоспу. Потім усе, що було в хаті: одягу, скрині, — zostалися ми з тим, що було на нас. Потім опорожнили всі засіки, де було зерно, й усі скрині з мукою. Щоб не залишилося нічого нам, вони мітелкою повимітали все начисто і те забрали. Так в один день ми zostалися в порожній хаті без нічого.

Тато нам каже: „Мене мабуть заберуть, то я мушу десь піти“. А в нас протікає коло города річка Самарка. Тато сів на човен, переплив і сховався у лісі.

Над вечір прийшли до нас активісти і сказали, що хата стоїть на колгоспному місці, а тому ми мусимо її покинути. І тут же почали забивати вікна дошками, і двері також. Мама, я (тоді мені було вісім років) і двохлітня сестра пішли.

В той час на селі багато було покинутих хат. Там вимерли, там покинули й пішли десь. Дивись — вікон-дверей нема, по двіра позаростали буряном, буряни вище вікон, — кропива, балиголова, лобода, щиріця... Пішли ми в сусідську таку хату й там полягали на полу, так просто на голих дошках, бо не було чим підстелити. Увечері прийшов тато й попрощався, сказав, що як знайде притулок у Донбасі, то забере нас.

Мама пішла селом, просити їсти, але всі хати були замкнені, ніхто не хоче пустити, всі бояться. Тільки увечері, як смеркло, хтось дав мамі два буряки. Мама порізала їх на шматки, дала нам, та сама їла. Мала сестра все ходить за мамою та — „Мамо, гами!“ Мама посолить воду і дає, бо більш нічого не було. Я ж ходила по саду і збирала кісточкі з вишень та мурель, та цокала камінчиком і їла зернятка. Ото назбираю

повну пелену, сиджу на порозі й цокаю та цокаю...

Скоро моя сестричка померла, через два тижні. Лягла — і рано не встала. Мама не хотіла ховати на кладовищі, щоб люди не сміялися, що от Гарашенків уже виносять на цвинтар. Викопала яму під черешнею, в саду, сусіди збили дощечки на могилу, мама убрала сестру в білу сорочинку, та ще десь знайшлася рожева стрічечка, обперезала її і так поховала.

А мама ще два тижні ходила, а одного разу підняла баняка, впала і відтоді вже не встала. Лежала все і просила мене, щоб я пішла до сусідів і попросила в них їсти. А я була мала і все казала: „Не хочу!“ — „Ти підеш?“ — „Ні, не піду!“ Кілька раз отак питала мене мама, а потім підкликала, вхопила за горло і почала душити, питаючи: „Ти підеш?“ — „Піду!“ — І побігла до сусідів: „Мама хочуть їсти!“ Сусіди дали буряка і я бігом понесла мамі. А мені сусіди ще сказали: „Полапай за ноги, як холодні будуть, то прийдеш скажеш...“

Мама дуже мучилася, переверталася і стогнала, наче її щось пекло. Не спухла, як то інші, а стала дуже суха і худя на лиці, самий кістяк. Сусіди бачили, що вона не витримає. Я полапала вранці ноги і були холодні. Тоді я побігла до сусідів і сказала їм. Зараз прийшли сусіди і дійсно — мама була вже нежива, а очі були широко відкриті і вирячені.

Сусіди почали казати: „Якось же треба поховати...“ Почали торгуватися, хто піде до колгоспу — і ніхто не хоче, бояться. „Та найкраще, хай сама дівчина піде, може зглянуться на дитину й щось же таки дадуть, яких дошок...“ Я пішла і сказала, що мама моя вмерла. А там мені сказали „собаці собача смерть“ — і з тим я пішла. Сказала сусідам, що не дали нічого. І маму закопали сусіди поруч із сестрою під черешнею. Взяли те

(Продовження на стор. 8)

На міжнародній жіночій виставці

Цього року маємо просторе рогове місце при широкому переході. Це велика зміна! Бо кожен відвідувач мусить упертись у великий напис „Україна“, що прикріплений збоку. Завдяки декоративному хистові п. Ірини Шухевич тут розгорнулись скарби нашого народного мистецтва.

У кіоску три-чотири пані. Праця між ними поділена. Господиною є тут п. Марія Макарушкова, що вправним оком наводить лад. Їй допомагають інші. Іде продаж дрібних виробів народного мистецтва і нашого печива. А wraz із тим — інформація. Бо всі проходжі ставлять запити, дивуються, цікавляться, а то й докучають. Це все треба терпеливо вислухати й ввічливо відповісти. Ціла група молодих дівчат і жінок тут дижує на леремину.

А людський потік пливе і пливе. Високо на сцені йде програма якоїсь національної групи та відвідувачі на неї не зважають. Уважно прислухаються тільки ті, що на амфітеатральному балконі. Кожного попудня там іде показ народного вбрання. Різні національні групи — філіппінки, китайки, чешки, польки, німкни, шведки, литовки — а між ними й українська. Заходами п. Н. Яворської придбано строї — полтавський, гуцульський і борщівський. Вперше введено й історичний стрій шляхтянки (Д. Степаняк).

Одного дня був дитячий концерт краси і здоров'я. Валентина Переяславець вивела свою дитячу групу з танками, а пластунки показали руханкові вправи. Першу нагороду признано дівчинці Марті Копач, але кожна дитина дістала ляльку в подяку за виступ.

При вході до залу є один бічний перехід. Управа вистави призначила його цього року на кімнати національних груп. І тут у невеличких перегородках поруч себе різні світи. Ось пишне столове накриття шведів, прикрашене свічками з їхньо-

го заліза. А тут весела чеська кімната з гаптованими завісками. Нагло виринає щось близьке й рідне: українська ікона під рушником та наші розмальовані миски й глечики. Український Різдвайний стіл прибрала з тонким умінням Мирослава Гординська.

По кіосках роздають летючки. Та найбільше людей має в руках білий згорток паперу з українським орнаментом на краях. Це знак, що наш кіоск вправно працює. А може й найбільше людей зупиняється біля нього? Летючка чудово оформлена: на згорненому втрое листку є мапа України, найважливіші питання про Україну й українське жіноцтво. А все помережане розкішними заставками й кінцівками. Видно вправну руку Маланки Милянович і Славики Сурмач!

Є ще програмка українського виступу в жовтій обгортці. Оформлювала її п. Марія Демидчук. Тут же й перебіг української програми, що її підготувала п. Ірина Повзанюк. А на кінці — хто б подумав? Збірка найцікавіших приписів на українські страви!! Справді добрий помисл! Уже ніяка відвідувачка не викине жовтого зшитка, не

спробувавши наперед приладити голубці чи оріховий торт!

Оглянувши цілу виставку, все ще повертаєтесь до нашої стійки. А тут голова комітету п. Катерина Пелешок та містогорова п. Павлина Різник розказують про 30-ті роковини цієї міжнародної виставки, що їх щойно тепер відсвяткували.

Комітет виставки збирає все, що появилось друком про цю щорічну імпрезу. Наш пресовий відділ очолювала цього року п. Олександра Животко і подбала заздалегідь за розголом. В англійській мові писала про виставку п. Анна Курило.

Оце й цілість виконаного. Здавалось би небагато. Та скільки треба було напружитись і набігатись організаційній референтці п. Наталі Яворській, щоб усе це звести до купи!

Падали голоси, що може не варто стільки праці вкладати в таке діло. Та думка других була інша: нам треба і в цьому вправлятися. Міжнародна жіноча вистава — це наша школа. Щороку наш виступ кращає і хоч трапляються помилки — слабка декорація, невикористана програма — все ж бачимо, що посеред других ми належимо до кращих. Л. Б.

Український кіоск на Міжнародній Жіночій Виставці у Нью Йорку

Славко, Люся і мама

(Закінчення зі стор. 6)

рядно, що мама на ньому лежала, за чотири кінці і вклали в яму. Мені ще сказали грудку кинути. Потішали мене, жаліли, казали, — ти вже не маєш мамі, — але я тоді нічого не розуміла.

Щось треба було робити з мною. У нас були родичі, вчителі у містечку. Сусідка вивела мене на дорогу, показала дорогу, розказала, яка хата, і я пішла до тітки. А там злякалися, мене побачивши. Бо й вони боялися, щоб не підозрівали їх, що вони перетримують куркулів. Тітка сказала мені, щоб я йшла до притуку. Я прийшла під притуток і стою. Проходить якийсь чоловік і питає, чого я тут стою. — „Мама вмерла, тата нема, а я не знаю, де бути...“ — відказую я. — „То йди сюди“. І забрав мене. В притуку були біленькі ліжечка й столики для показу, але їсти давали макуху з рижію та якусь юшку. Щодня там вранці дрожки забирали двадцять мертвих дітей. Там був такий сарай і ото тільки котре помре, зараз несуть туди і кладуть. У всіх почуття притупилося, ніхто з нас не плакав і не жалів.

Ми сиділи раз за столом: дві сестри, одній тринадцять, другій вісім років, я і ще дві дівчині. Менша сестра раптом розкрила руки, загорнула усе, що було на столі і скрикнула: „Ой, як я їсти хочу!“ — і потім відкинулася, упала й померла. Старша сестра скрикнула: „Ой, сестричко ж моя!“ — Але ми всі були такі байдужі, що й вона зараз таки забула. Ту взяли до сараю, а вона пішла й лягла на ліжко. Ми всі тільки лежали й хотіли спати, нам усе було байдуже...

Одного разу кличе мене з-за паркану тітка і каже: „Як стемніє, прийди до мене...“ Почала вона мене, потайки від своїх дітей, підготовувати. Все, що мало бути викинене, вона збирала й віддавала мені. Голівки від тюльки, шкуринки від хліба, лушпинки з картоплі... І ще ка-

зала тітка, щоб я нікуди не відходила далеко, бо от троє хлопчиків пішли в буряни і їх там зарізали на мясо. А діти справді ходили, хто куди хотів, ніякого нагляду за ними не було.

Та якось раз знов кличе мене тітка. Я приходжу, думаю, що як звичайно поїсти. Але в кухні був мій тато. Питає — „Чи пізнаєш мене?“ — Я кинулася йому на шию. Почав тато плакати і питати про маму і сестричку. „Чи хочеш з мною піти, чи тут зостанешся? Я не маю нічого тобі дати, бо мені дають тільки п'ятсот грам хліба на день — і це все. Але як ти хочеш, то я візьму тебе з собою“. Певно, що я хотіла тільки з татом бути і він мене забрав.

На Донбасі тато ділив з мною кусок хліба і я щодня раділа, що от скоро тато прийде. Дуже мені хотілося вчитися, та не було в чому ходити до школи. Але я таки ходила, цілу зиму в татовому літньому піджаку, в літній хустинці, — біжу, бувало, аж вся посинію...

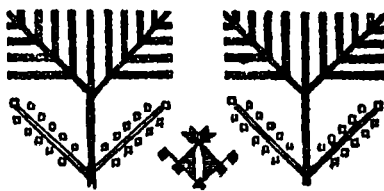
Коли прийшли німці, тато зараз вернувся до своєї хати і я з ним. Але в управі засіли приховані комуністи й коли почали гнати до Німеччини, то мене ж першу й забрали...

**

Може Люся й не розуміла ще всього, як слід, може й Славко ще довго буде розпитувати маму, що то таке „колгосп“ і „активісти“, — але Славко вів Люсю у перших рядах походу, що ніс на своїх прапорах жалобу за замученою його бабунею на Дніпропетровщині...

Записала зі слів Марії Явиної

Д. Гуменна.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК У НІМЕЧЧИНІ

Головна увага ОУЖ звернена тепер на оснування садків і шкіл по таборах. В числі 8 „Нашого Життя“ подали ми в „Вістях Комітету Мати й Дитина“ скільки шкіл і садків удалось урухомити. Від допомоги Комітету залежатиме тепер далше постання навчальних станиць.

Багато енергії забирає також розподіл посилок Комітету „Мати й Дитина“, що його переводять представниці ОУЖ разом із суспільним референтом ЗУАДКомітету. Розподіл Великодньої збірки вже закінчено. Обдаровані станиці відгукнулись із подякою безпосередно до збіркових пунктів Комітету „Мати й Дитина“.

Мережа делегатур ОУЖ поповнилась в останньому часі новими станицями. В цілому американська зона виказує 9, а англійська зона теж 9 делегатур. З них тільки делегатура в Авгсбургу під головуванням Єлисавети Жук перетривала час переселення і діє безперервно від 1946 р. Всі інші делегатури припинили діяльність під час переселення і відновили її в 1952 і 1953 рр.

І так діють в американській зоні:

Мюнхен-місто (голова п. Іванна Гинилевич), Мюнхен-Мозах (п. Євдокія Лисько), Мюнхен-Людвігсфельд (п. Марія Тріска), Мюнхен-Альтерсгайм (п. Анна Дцкий), Інгольштадт (п. Марія Бутрин), Новий Ульм (п. Ольга Качмарська), Нюрнберг-Валька (п. Ольга Лощенко), Шонгав (п. Люба Матвієйко).

А в англійській зоні:

Бравншвайг (п. Емілія Цап), Гільдесгайм (п. Марія Савеннов), Геттінген (п. Віра Тетера), Лінген-Емс (п. Домнікія Мельник), Райне-Геллендорф (п. Анастасія Зварич), Зеедорф (п. Віра Мицак), Гамбург-Нойграбен (п. Олександра Юрків), Августдорф (п. Агафія Кручак), Мюнстер (п. Евстахія Ростек).

Від Оксани до Донни Анни

Голос Віри Левицької доходить до нас вряди-годи на хвилях філадельфійської радіостанції. У ньому тремтить ніжна нотка, байдуже чи він передає хвилювання, страх чи розпач. І зворушує слухача, ще заки він сприйняв прослухане.

Те саме відчула я, коли побачила її на сцені. Ще не почувала її слів, ще не вдумалася в змісл дії, а вже війнув на мене чар її постаті. Від її руху, від повороту голови, врешті від цілого вигляду робиться так легко й радісно на душі.

Оці думки приходять мені, коли слухаю розповіді про її дитинство і юність. Там, де Буг котить могутньо свої зелені хвилі, де волинська земля вби-валася клином у чужі піски — там її рідне місто. Володимир Волинський — славний своїм собором та девятсотліттям своєї історії.

Мала дівчинка ставила боязко свої кроки на камінних сходах. Вона чула казку про грізного Джінгисхана, що розгромив колись це граничне місто. Їй хотілось жити в тих часах, боротись і вмерти у мурах собору. Як колись, за великого лихоліття нашої землі.

А дійсність була зовсім інша. Ніхто не говорив про ці великі

пориви, про лихоліття. Треба було готувати щодня гімназійну лекцію і набирати манер добре вихованої молодої дівчини. Здавалось, що ніколи вже не буде ніякого лихоліття...

Аж тут відкрилась їй дорога. Вчителька музики, така мила й радо згадувана тепер, порадила їй вчитися співу. — В тебе гарний голос, говорила, ти могла б виступати й на сцені...

Театр? Там било життя інакше, там чергувались історичні події, там розкривались життєві глибини. І молоде дівча впи-вало в себе ситуації. Як могла б вона це відіграти?

Театр жив у душі і розростався. Із цього й покотились дальші події. Втеча з дому, не-смільливий крок за куліси і ось уже перший виступ у „Запорожці за Дунаєм“ Вона грає Оксану з усім запалом своєї молодечої уяви. І на диво — має успіх!

Віра Левицька сміється. Бо від цієї першої Оксани до Донни Анни в „Камінному Господарі“ — великий шлях. Те, що вона дала в своєму дебюті було позначене лише вогнем великого запалу. Але ще нічого, нічого поза тим не було. Хіба що був ще тоді непоганий го-лос.

Але я знаю, що було більше. Бо напевне — промінював той чар голосу, та гармонійність рухів, що її відчуваємо й тепер. І відкрив їй дорогу до дальшої праці на сцені.

Почалась вона властиво в 1935 р. в „Заграві“ Там під проводом Блавацького вона увійшла у драму і знайшла себе. Оті всі постаті, що ворушили молодечу уяву, — стали оживати в її руках. Вона надавала їм нових рис — ніжної гордості, природньої шляхетности. І тієї прямиоти, що за нею криється справжня велич.

Пробувалась Віра Левицька і в комедії і в опереті. Бо цього вимагав стиль наших мандрівних театрів, що мусів давати різні вистави тими самими силами. Був успіх і тут. Та справжню свою мистецьку істоту

Драматична артистка Віра Левицька

розвинула вона в „Слові о полку Ігореві“, в „Ріці“, Гамлеті, в „Камінному Господареві“. І в психологічній драмі є її властиве місце.

На еміграції Віра Левицька зіткнулась із новими завданнями. „Антигона“ Ануї поставила її перед сучасну європейську інтерпретацію цього сюжету, а „Народній Малахій“ дав їй першу характерну ролю. Знов виявилась живучість її таланту, що все ще розвивається.

Та Америка поставила її під найбільшу життєву спробу. Важка праця на фабриці, хатня робота й готування нових вистав — чи можна це все сполучити? Недавня вистава „Безталанної“ Тобілевича та „Інвалідів“ Лужницького показали нам Віру Левицьку знов у давній своїй вмілості. А радіостанція ім. В. Блавацького передає нам вряди-годи її чарівний го-лос.

А тепер Віра Левицька ще й власниця хати. Вкупі з чоловіком і дітьми вона спорудила цю домівку. І з пензлем у руці вона перемиряла її вшир і впоперек. І в цю ролю господині увійшла так само, як сотні й тисячі інших жінок, що приводять до порядку свою хату. Бо Віра Левицька ще й дбайлива дружина й мати своїх двох дітей.

Л. Б.

З НАУКОВОГО СВІТУ

На науковому засіданні історичної секції УВАН дня 9. жовтня у Мюнхені виголосила проф. Наталя Василенко-Полонська реферат на тему „Петро Кальнишевський, останній кошовий отаман Запоріжжя“. Доповідь дала обґрунтовану характеристику цього державного мужа.

На науковій конференції НТШ дня 11. і 12. жовтня прочитали д-р Е. Смалко доповідь на тему „Українська еміграція й діаспора в світлі психології й соціології“, а проф. Н. Василенко-Полонська на тему „Київська доба і захід“.

При перегляді праці членів УВАН подано, що п. О. Василева працює над вивченням ідіоматики сучасної американської мови, сподіваючись використати пізніше цей матеріал для словника ідіомів.

У справі нагородженого моделю

(Відповідь п. Погорецькій)

У жовтневому числі „Н. Ж.” появилася лист до редакції п. Олени Погорецької з Торонта, в якому шановна авторка дивується, як можна було нагородити таку „просто вишиту, а ще простіше вишиту суконку”, ще й до того на „незграбній жінці”, яку побачила вона на світліні в ч. 7. „Нашого Життя”. Свого листа закінчує п. Погорецька висновком, що найкраще примінення для вишивки є не суконка, а блюзка.

Як одна з організаторок показу й конкурсу української носі в Буенос-Айресі, хочу кинути жмут світла на цю справу, особливо ж спростувати побоювання п. Погорецької, що мабуть „кращих моделів там не було”...

Ото ж — після нашої великої пропаганди, — цей перший в Аргентині баль і показ носі, зібрав велику кількість суконки, блюзок, а то й цілих народніх строїв, а зокрема публіки, яка прийшла це все оглянути. Ото ж було в чому вибрати й було кому висловитися, проте для конкурсу запрошено спеціальне журі з мистцем Віктором Цимбалом та панями — знавцями народньої носі й елегантності одягу. Все ж таки журі не мало легкого завдання, бо майже всі моделі були вишиті й вишиті за зразками „Нашого Життя”, або ж іще „Нової Хати”, яка тут, серед давньої еміграції збереглася. За перше місце боролися три суконки: перша — з білої вовняної матерії, плісована, з широким поясом, нараменниками й маншетами, чудово вишита „яворівкою” (п. Стародуб), друга — модерно скроєна, з сірої шовкової тканини, вишита одною тільки червоною краскою, прикрашена ще й вишитими, мотивами узору, гудзиками (п. Таурідзька), і третя — з білого льняного полотна, з клясично пристосованим узором, тобто: стійка, пазуха, рукавички й кишеньки (все в простих лініях). Узір прегарний,

гуцульський. Її власниця — п. Марійка Гук, молода шіснадцятирічна дівчина зі старої еміграції, струнка, з гарно складеною будовою тіла (ні трохи не „незграбна”). А крім того були зо три десятки суконки, які на менших конкурсах можна б сміливо нагородити, бо були й гарно, модерно пошиті (навіть з кімоновими рукавами) й дуже влучно прикрашені вишивкою. І хоч смаки публіки були поділені, вже ж таки вибір журі задоволити усіх, бо ця суконка своєю елегантною простотою (а справжня елегантність завжди буває дуже проста!), а перш за все незаперечною українськістю, — була типовим зразком вишиваної суконки. Про якість наших моделів свідчити може ще й те, що нагороджена блюзка була роботи п. Марії Пастернак — відомого знавця української вишивки, а народній стрій співачки п. Тамари Лихолай, привезений повністю зі Східної України, з Миргороду, з плахтою, корсеткою, квітчастим рукавом, правдивими коралями й дукачами, чобітками, та з добре вивязаною хусткою на голові.

Оце було б усе, що стосується нагороджених моделів. Що ж до висновку п. Погорецької, будьтоби найкращим застосуванням для вишивки була блюзка — то воно дискусійне. Бо напр. того року блюзка, яку зустрічаємо скрізь (морщена під шиєю) — це ж наслідування сільської сорочки, якої сільські жінки й дівчата ніколи „на верх” не носять, а завжди прикривають її корсеткою чи іншою безрукавкою. Я радше висунула б думку, що кожна вишивана річ (сукня, блюзка, жакет, плащ, торбинка, шаль, спідничка) буде мила для ока тоді, коли буде елегантно, але просто пошита (вишивка не любить кльошів, фальбан і т.п.) та не буде разити добром кольорів й буде якнайточніше зберігати засади народньої но-

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІ ЧИ МОГЛИ Б МИ МАТИ КРОЇ?

Чи не думали Ви колись відчинити відділ кроїв для блюзок і суконки, які подаєте в журналі? Багато американських газет провадить таке і в них можна замовити кожен модель. Коли б Ви звязались із якоюсь американською фірмою кроїв, то могли б полагоджувати в них свої замовлення. Думаю, що знайдеться відповідне число зацікавлених, бо багато жінок, особливо в зимі, пробує дома щось пошити.

Ваш журнал залюбки читаю, а моя 6-літня донечка дякує за казки.

С. Дибайло
Плейнфілд, Н. Дж.

Крої блюзок і суконки, які помішимо в відділі „Українська вишивка”, можна в нас замовити для різних величин. Крій народнього вбрання видала тепер кооп. „Плай” у Торонті. Друге діло — крої одягу, як їх помішують американські газети. Це крисне діло й попробуємо це урухомити для наших читачок.

ші. Що ж до „клясичности”, порушеної теж п. Погорецькою, — то на це питання обіцяла дати довшу відповідь редакція „Н.Ж.”, що буде вельми цікаво прочитати навіть тим усім паням, що на цьому розуміються.

Згори дякую за поміщення отої відповіді та щиро-сердечно вітаю Редакцію „Нашого Життя”, а за Вашим посередництвом і п. Олену Погорецьку з Торонта

Ваша Люба Вітошинська
з Буенос-Айресу

ЖІНКИ ЗДОБУВАЮТЬ СТАНОВИЩА

На місце помершого керівника українського відділу радіопередач „Голосу Америки” проф. Н. Григорієва йменовано п. Євгенію Залевську, дотеперішню працівницю відділу.

При цьогорічних виборах управи Т-ва „Провидіння” вибрано великою більшістю голосів касієром п. Стефанію Вовчок. П. Стефанія Вовчок була кілька літ членом Гол. Управи Союзу Українок Америки.

Із ювілею 5 відділу С У А

Невеликий був початок нашого товариства. Саме в часі депресії, коли наші люди бідували без праці, зійшлося певне число членок давнього гуртка при вечірній школі. Цей гурток проявляв слабу діяльність та коли п. С. Голуб запропонувала, щоб переорганізувати його на Відділ С У А, знайшла згоду всіх. Це було 11. лютого 1933 р. У склад першого уряду увійшли: С. Голуб, голова, П. Єрис, рек. секретарка, А. Сірко, фін. секретарка, А. Вітенко, касієрка.

У товаристві розпочалась праця. Патронкою Відділу є княгиня Ольга, отже членки познайомились із життєписом цієї української святої. Потім слідували реферати про інших визначних жінок та участь в імпрезах Філії С У А — виставках нар. мистецтва, Дні Жінки, Дні Книжки, академіях та святочних сходинах.

Відділ брав участь також у всіх збірках, напр. на піддержку Союзу Українок у Львові, коли той знайшовся в потребі, на Закарпатську Україну, на Рідну Школу та інші народні ці-

лі. Виступав також у всіх протестаційних акціях, що їх проводили наші центри, як проти штучного голоду та закриття Союзу Українок у Львові.

Тісний зв'язок із українським громадським життям показує також те, що 5 Відділ С У А належить до Федерації Українців в Мішіген, а також є членом ЗУАДКомітету та Українського Конгресового Комітету. Та найбільшу поміч дає 5 Відділ своїй парохії. Сцена в новій шкільній аудиторії побудована 5 Відділом С У А (1,700 дол.), а кімнату в українському парохіяльному городі побудували спільно з 26 Відділом.

Дня 22. лютого ц. р. відсвяткував Відділ 20-ліття своєї громадської праці. Розпочавши його панахидою в гр. кат. церкві за упокій померших членок, продовжували його в залі парохіяльної школи в Гемтремку. Голова Відділу п. Павлина Бундзол відкрила свято. Пригадала скромні початки двадцять

літ тому та перейшла етапи праці товариства. Около 12,000 дол. видано на різні українські цілі. Справді, великі осяги викazuje ця мала клітина, що працювала вперто й послідовно і своєю муравлинаю працею стільки доконала!

О. парох Шмондюк по молитві привітав ювілятку. Потім вітали 5 Відділ різні Відділи С У А в Дітройті, Філія С У А та Централія. Організаційний реферат в часі обіду виголосила п. Марія Голуб, а п. Марія Цісарук відчитала фінансовий звіт.

Всі бесідниці підмічували, що в Відділі видно згідну співпрацю між старими й новими імігрантками. Свято пройшло в гарному настрою, до того причинився смачний і гарно поданий обід. Його закінчено національним гимном. Уряд 5 Відділу С У А, що дожив такої щасливої хвилини, може бути гордий на пройдений шлях своєї організації.

Учасниця Ювілею.

НОВІ ВИДАННЯ

В. Шпаківська: Мамо — хлібця! Діється на Україні в часи голоду 1932-1933 рр. Песка з двох дій. Видання Української Православної Церкви в ЗДА. Ст. 16. Образ на обгортці Христини Дохват.

Це вже третє літературне видання, присвячене „українкам, матерям-страдницям, замордованим голодом” в роках 1932-1933. І хоч воно скромніше, як Уласа Самчука „Марія” й Олени Звичайної „Миргородський ярмарок”, проте воно найбільше свою ціль осягнуло. Як песку — його виведено вже кілька разів на сцені й широкі круги людей познайомились із явищами голодової катастрофи.

В осередку пески — переживання матері. Мати Лукія, як більшість тодішніх жінок — без чоловіка, (заарештований чи засланий) — клопочеться, як прогудувати трое діток се-

ред жахливого голоду. Поволі виростає перед нею загроза — покинути дітей на призволяще. Бо тільки покинутих дітей забирали тоді до дитбудинків і такі діти мали вигляди пережити цю катастрофу. Її вона рішається на цей розпучливий крок, що його багато матерей тих „проклятих років” зробило. Вона покидає дітей у міському сквері, слідкуючи з віддалі, чи не прийде міліціонер забрати їх.

Оцю жертву матері змалювала авторка зрозуміло й переконливо. Песка побудована легко, з невеликою кількістю осіб, так що її можна поставити аматорськими силами на сцені. СФУЖО включило її у цьогорічне святкування матері й розіслало своїм членам-організаціям. І по Відділах С У А сповнила вона свою освідомну роллю.

Л. Б.

Стефанія Вовчак, членка 52 Відділу С У А, увійшла до Гол. Управи „Провідіння”, як касієрка

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дітройт, Миш.

Ділимося сумною вісткою, що 15. жовтня померла по короткій важкій недужі у шпиталі

Анна Касій, довголітня членка 5 Відділу СУА в Дітройті. Незвичайно працюювата й жертвенна, вона була наскрізь активною союзнянкою, що двічі очолювала наш Відділ. Походила з гарної, свідомої родини Орунів із села Слобода Золота, пов. Бережани. Рідний брат покійної став священником, другий брат її інженером, а сестра вчителькою. Сімнадцять літ тому помер її чоловік, залишивши її вдовою з малими дітьми. Чимало горя й смутку зазнала вона, але завдяки добрій, лагідній вдачі та природному розумові вона зуміла виховати своїх четверо дітей, всім дала вищу освіту. Один її син інженер, другий адвокат, третій тепер при війську, а дочка теж покінчила вищу школу.

Вістка про її смерть глибоко нас діткнула. В похоронному заведенні С. Бугая віддали ми

Вже вийшла з друку
збірка віршів
Іванни Савицької
" С Е Р Ц Е "

Ціна 70 центів
Замовляти в Централі СУА

їй останню прислугу, прибувши на панахиду. Майже всі членки 5 Відділу зявилися, а в день похорону членки з відзнаками й прапорами відпроварили дорогу посестру на вічний спочинок. Від усіх членок СУА попрощала покійну на цвинтарі короткою промовою п. Сіділо. Був погідний і теплий день, такий як її вдача.

Сумують за нею сини Мирон, Петро й Теодор Касій та дочка Євгенія Качор, невістки, зять та внуки, сестра і швагер Будзяки.

Нехай прибрана земля буде їй пером!

ШИКАГО, ІЛЛ

Дня 15. вересня ц. р. померла старенька вчителька, а мати нашого співробітника, **Олена Завадович**. Народилась у 1866 р. у с. Ремезівцях, пов. Золочів, у родині сільського вчителя Маморського. Учительську освіту здобула власними силами вже в 30-му році життя. Учителювала 32 роки в селах Золочівщини і Зборівщини, а в 1901 р. одружилась із учителем Михайлом Завадовичем.

Була працюювата і жертвенна та по-українському гостинна. Жила дуже скромно, а весь свій заробіток витрачала на народні цілі та на допомогу потребуючим людям. Була глибоко релігійна. Свою педагогічну працю дуже любила і її учні з любов'ю згадують її, а навіть ще тут в Америці привітали її. В Ремезівцях, де проживала, оснувала велику бібліотеку при читальні, яку постійно спомагала. На свій кошт зорганізувала прикраси церковні в українському стилі в місцевій церкві.

Із нею зійшла в могилу одна з тих учительок-піонерок, що разом із вчителями-товаришами розбуджували національну свідомість нашого села.

Відійшла в 88-му році чесно-го життя після важкої недуги. У смутку залишила єдиного сина Романа, відомого дитячого письменника й педагога, невістку та внука. — В. Й П.!

ШОСТИЙ ПАТРОНАТ

"Про патронат над котроюсь нашою школою в Німеччині ми вже подумали. Взяли під опіку школу з 52-ма дітьми в Новому Ульмі, де головою делегатури ОУЖ є п. Ольга Качмарська, моя співробітниця з Ашафенбургу, яка сама вже навязала з нами листовний контакт. Я написала їй, щоб склала бюджет своєї школи та познайомила з ним нас, щоб ми відповіли до того наладили нашу працю".

Отак пише голова 33 Відділу в Клівленді п. Михайлина Ставнича. Створився тим самим уже шостий патронат у ЗДА. Щораз більше нашої дітвори користатиме з правильного українського навчання, з підтримки заокеанських земляків. Та ще є чотири школи неохоплені опікою, а вже зголошується п'ята в Інгольштадті. Котрий збірковий пункт допоможе?

Комітет "Мати й Дитина".

ІЗ КОНЦЕРТОВОЇ ЕСТРАДИ

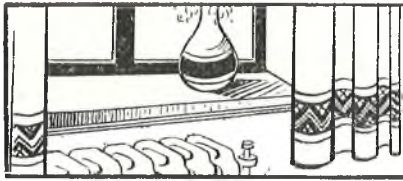
У вересні ц. р. співачка Євгенія Винниченко-Мозгова, перед виїздом до Колорадо, відбула свій прощальний концерт у Літ.-Мистецькому Клубі в Нью Йорку. Українська громада Нью Йорку з жалем попрощала свою улюблену співачку.

Недавно тому прибула літаком до Нью Йорку співачка (меццо-сопрано) Ганна Ширей. Українське громадянство в ЗДА очікує з зацікавленням її концерткової обідки.

У жовтні гостила в Лондоні з ансамблем мюнхенської опери співачка Іра Маланюк. Вона виступала в трьох операх Р. Штрауса: „Дунайська любов“, „Капріччіо“ і „Арабелля“. Преса відмітила її виступ дуже корисно.

У вересні виступала в Мелборні, Австралія, в опері „Богема“ молода співачка Таїсса Тарас, виконуючи ролі Мімі. Вона є членом Сиднейської Національної Оперні і за короткий час зуміла здобути собі прихильність австралійської публіки.

Подаруйте твори Лесі Українки "Spirit of Flame" до бібліотеки в вашій місцевості. Поширите відомості про нашу культуру.

У НАШІЙ ХАТІ

Н а ш а к у х н я

У новому нашому мешканні найбільше зискала кухня. Тоді коли кімнати втратили свій простір і висоту, то вона прибрала чепурний, привітний вигляд. Воно й не дивно. Праця в кухні звелася до самого тільки варення та й воно упрощене відповідним знаряддям.

При влаштуванні кухні стараємось так устаткувати речі, щоб вони були якнайвигодніше угруповані. Є тут чотири центри роботи — піч, злив, стіл до праці й ледничка. Їх треба відповідно до себе устаткувати.

За найдогідніше вважають упорядкування **рядом**. Тут ті чотири центри устатковані **рядом** вздовж себе і то так, що обабіч зливу знаходиться — ледничка й піч. Стіл до праці тоді найкраще всунути з одного боку біля зливу. Друге упорядкування — під прямим кутом. Тоді згадані чотири центри праці уложені в трикутник. Господиня працює всередині цього трикутника й має все близько й під рукою.

У новішому часі стараються групувати ці центри праці у формі букви „U“. Тоді устатковуємо їх вздовж трьох стін — біля одної ледничку і стіл до праці, біля другої піч, а біля третьої злив і перехову посуду. Це відповідає поступові роботи в кухні, що починається від леднички, переходить до печі і кінчається зливом.

Устаткування до кухні приходить нам купувати, отже можемо собі його уложити до вподоби. Та часто, особливо при купні хати, дістаємо кухню з вбудованими меблями, а головне печею. Отже тоді важко щонебудь змінити. Та все треба пам'ятати про вигоду господині

і старатись влаштувати все після одної з названих засад.

Окрему вагу присвячуємо кухонним сховкам на посуду чи стирки. До цього служать нам вбудовані або зовнішні буфети чи шафки й полиці. Вішання кухонної посуду назовні, як це давніше водилося, тепер недоцільне, бо вона припадає порохом. Її стараємось устаткувати на полицях, легко досяжно. Звичайно кухонна посуда стоїть на долішніх частинах сховку, бо все ж таки легше видобути ринку за ручку чи вушко. А столова посуда — на вижніх полицях, бо її трудніше видобувати.

Столове срібло, що його вживаємо щодня, знаходиться теж тут в окремій скриньці. Зате запасне срібло стараємось держати в більш рівномірній температурі й через те переховуємо його в кімнаті.

Кухня повинна бути добре освітлена. Коли вікном входить недостатне світло, тоді треба піддержати його штучним. — Найкраще, коли б над місцем праці була прикріплена спеціальна лампа. Бо освітлення під стелею не вистачає для дрібної, точної роботи, а також для відчитування приписів треба доброго світла.

Високий стілець — це необхідне закінчення кухонного устаткування. Без нього не можна увияти собі сучасної кухні, де господиня мусить щадити свої сили.

Улаштування кухні є звичайно біле, але його відсвіжуємо веселими завісками та накривалами. Взагалі стараємось надати кухні привітного вигляду, щоб було нам приємно перебувати в ній. Дуже часто при кухні є поруч мала закутина, як

кажуть американці — куток на снідання. В цьому „снідальному“ кутку стоїть звичайно стіл і стільці для швидкої перекуски, а часто їсть невелика родина тут і свої обіди. Знову ж місце, яке стараємось відповідно причепурити. Бо дбайливість за їжу підносить апетит і впроваджує в погідний настрій цілу хату.

Зірка

ЖІНОЧА УПРАВА МІСТА

В малому містечку Вашингтон у стейті Вірджинія уже вдруге вибрано мейором міста Дороту Дейвіс. Та це ще не все. Уже вдруге ціла управа міста складається з жінок.

Містечко це заснував сам Джордж Вашингтон у 1749 р. А двісті літ пізніше його господарка так підупала, що вже й жіноцтву було цього забагато. Вже так надокучили їм бездомні пси, зопсуті вуличні лампи й вуличне сміття, що в 1950 р. жінки перевели виборчу кампанію і перебрали управу міста.

А коли господарка міста поправилась і Дороту Дейвіс вибрано у 1952 р. удруге, запросили її промовляти на демократичній конвенції в Шикаго. Дорота розказала дещо про свій шлях та порадила пригланутись до самоуправи інших міст, може й її можна було б поліпшити?

СИР ЗАСТУПАЄ МЯСО

У сирі кожного роду знаходяться цінні мінерали, особливо фосфор. Тому й він дуже корисний для умових працівників. Його треба їсти у сполуці з овочами, або цибулею чи кмінком. Є сирі без дрібки або з малим лише додатком товщу.

Памятайте про відповідний одяг!

Загальними причинами хвороби, звичайно, бувають — крім інфекції — зміна температури, повітря, вогкість, вода, та інше.

Температура тіла регулюється в організмі людини досить складним спеціальним механізмом, який реагує відповідно на зміни зовнішньої температури. Тому в гарячу погоду і одяг має бути відповідно легкий, тоді як у холод — достатньо теплий. Так напр. діти повинні бути тепло вдягнені при перебуванні на дворі: краще вдягати теплий верхній одяг, ніж теплу тяжку білизну, бо тоді в помешканні тіло дитини, звичайно, перегрівається.

Важну роль грає крім температури також і вогкість повітря, що впливає на регулювання тепла в тілі. Охолодження тіла, перебування в вогкості та холоді, мокрі ноги — спричинюють погіршення інфекції внаслідок перестуди.

Механізм регуляції тепла в організмі може діяти різно для досягнення нормальної температури тіла. Кажемо, що людина пристосовується до зовнішньої температури або довгий (як напр. у дітей), або короткий час (у загартованих на зміну температури людей).

Відомо, що дехто не може знести протягу, а це тому, що його організм підлягає скорше побудженню вже існуючої в тілі хронічної інфекції (нежить, синусітис, запалення середнього вуха, лярінгітис, і под.).

Також перебування на дворі під час вітру чи дощу грає роль при нахилі до перестуд.

Медицина розглядає ще інші індивідуальні причини для погіршення стану здоров'я: вік та стать людини, відживлення або брак деяких вітамінів, спадковість, загальна конституція, фізична алергія на тепло і холод.

Тому, що перестуда часто дає різні комплікації — запалення додаткових носових порожнин (синусітис), запалення середнього вуха, запалення лімфатичних залоз, запалення

горла, легенів, запалення м'язів, суглобів, нервів та ін. — треба звернути спеціальну увагу на охоронення організму від перестуди. Головне, треба відповідно вдягатися. Особливо це відноситься до жінок, які нехтують цим і вдягаються занадто легко, зокрема в долішній частині тіла.

Отже, щоб уникнути важких захворювань, які потім часто переходять у хронічні, жінки повинні звернути свою увагу на відповідне взуття, білизну та достатньо теплий верхній одяг при більш низькій температурі або при збільшеній вогкості.

Д-р Зоя Плігас

Запобігаймо непорозумінням!

Щодня бувають у хаті дрібні непорозуміння. Христя забула у школі свій перник, а Юрко збив рано склянку, миючи зуби — скільки є причин до того! Ще й коли мати весь час спішиться...

Звісно, постіх ще збільшує причини непорозуміння. Дрібниця — і вже спалахнула сварка! І в короткому розмірі часу, що родина разом — панує незгідливий настрій. Він скоро проминає. Але нехай тільки зявиться найменша причина — і непорозуміння готове.

Щасливі люди, що вміють виминати такі зударі. Коли трапилось мале нещастя в хаті — недоглянули його. Могло бути більше, сказати собі в душі. А повести працю й хатній порядок так, щоб воно не повторилось.

Та не всі затримаються в час, не всі вміють поликнути терпке слово. „Ми стільки пережили“, кажемо — „ми нервові“... А хіба це домашнє хвилювання також не нищить нашого душевного спокою? Хіба воно не захитує рівновагу, якої нам так потрібно для життєвої борні?

Вже й не кажучи про наш вигляд і здоров'я. Злість малює нові зморщкі на нашому чолі,

КУПУЄМО КВІТИ

Зимовою порою теж хочемо мати китичку квітів у хаті. Зокрема під неділю, коли вся сім'я збирається та засідає разом до обіду. Як дуже втішає глечик із квітами або квітучий вазон на святковому столі!

У великих промислових містах подбали вже про легкі можливості закупу. На кожному повороті людних вулиць є продавці квітів у погідні дні. Там можна квіти купити за безцін — за кілька центів є чудові китички троянд, гвоздиків чи гладіоль. А під великими фабриками у п'ятницю ввечорі також уставляються спритні продавці — хіба не кортить купити китичку, коли в тебе завелась гроші в кишені?

Є й крамниці квітів у різних частинах міста. Туди заходимо, коли хочеться вшанувати чиїсь іменини, або відвідати знайомого у шпиталі. Там нам китицю елегантно запакують та ще й додадуть зеленої травки для прикраси.

Та найцікавіше — післати квітовий привіт комусь, що живе в далекому місті. Великі квітові крамниці приймають такі замовлення. Звісно, вони не пересилають квітів, а тільки доручення: того а того дня доставити на таку а таку адресу китицю жовтих троянд. І в даний день Ваш приятель чи подруга дістає таку пахучу посилку і ломить собі голову — як це так?

ДОМАШНЄ КНИГОВОДСТВО

Господарська статистика в Німеччині ствердила, що 40% усіх домашніх господарств веде точне записування витратків. Число цих книговодств постійно росте, бо господині хочуть знати, як вони видають гроші.

стягає кутики уст. А як вона впливає на наш шлунок! Нераз зовсім йому утруднює травлення їжі.

Тому продумаймо ці непорозуміння! Чи не можна б їм запобігти, уложивши дбайливіше хатній порядок?

Українська вишивка

ВЗІР ІЗ ПРИДНІПРЯНЩИНИ

Стилізований взір виконаний настилуванням (гладдю) у двох кольорах, голубій і золотисто-жовтій.

Темний хрест у звіздах, цятки між зіздочками та доріжка в обрамуванні виконані золотисто-жовтими нитками (на світліні темніші місця вишивки). Звіздочки між раменами хрестів, кінці хрестів і трикутнички в доріжці виконані синіми нитками (ясніші мотиви вишивки).

Замість золотисто-жовтих — можна вишити золотими нитками.

ВИШИВАНИЙ РУШНИК

(Власність Централі СУА)

Святочний час вимагає нового вишиваного рушника на нашій іконі. Хоч уже недовгий час до свят, проте ще встиємо зладити його, коли приступимо зразу до діла.

Матеріал: тонке льняне полотно або панаме. На обох краях рушника уміщено по три головні мотиви взору — майстерно випрацьовані хрести. З обох боків вони обведені тяглим мотивом. Краї рушника викінчені широким рубцем.

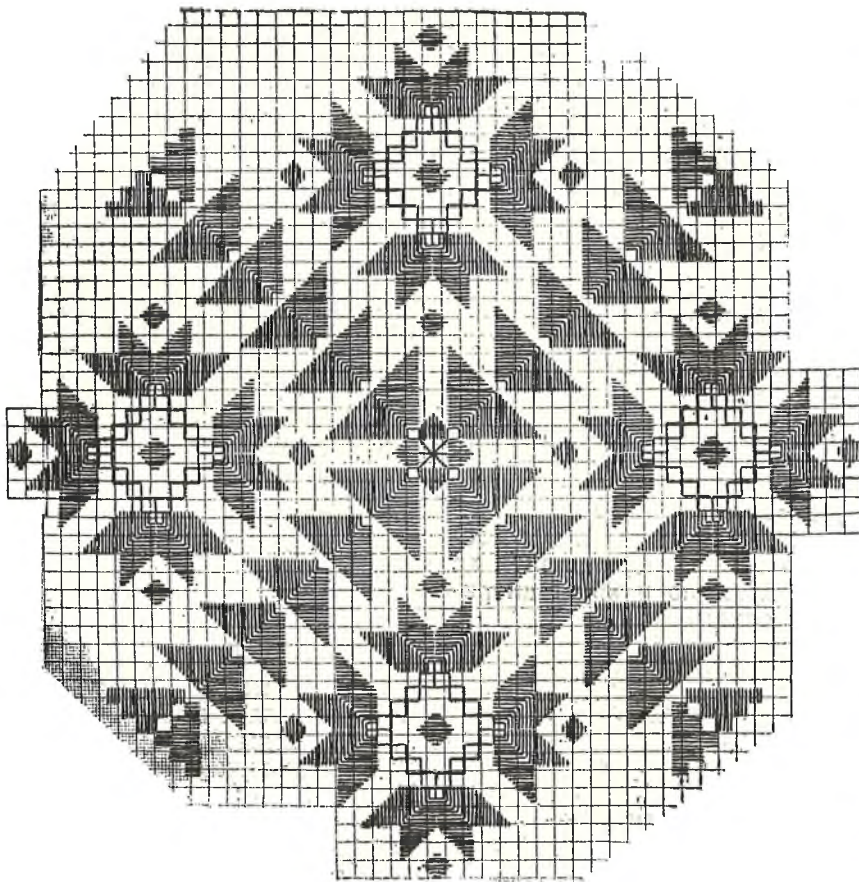
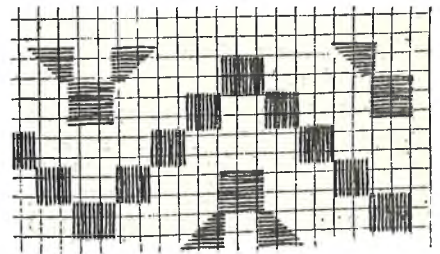
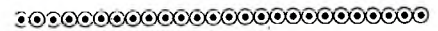
ВЕЛИКИЙ ВИБІР УКРАЇНСЬКИХ ДАРУНКІВ НА РІЗДВЯНІ СВЯТА

вишивані рушники, подушки,
хустинки, сервети і блюзки
українські ляльки для дітей
і дорослих

Пам'ятайте, що чужинця втішите найбільше українським дарунком! Це найкраще зацікавить його нашим народом!

КООП. "БАЗАР"

822-823 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Капусняк

Потрібно:

- 1 ф. квасної капусти
- ½ ф. свинини (реберця)
- 3 платки солонини (бекону)
- 1 цибуля
- 1 ложка муки

Капусту переполокати, щоб не була за квасна, а потім трохи перекроїти, щоб не було довгих волокон. Залити окропом і вкинути реберця. Варити одну годину. Покроїти солонину на дрібну кісточку, вкинути дрібно посічену цибулю, підсмажити на ясну краску, тоді вкинути муку і зробити засмажку. Розвести водою, розварити і влити до капусняку. Нехай раз закипить. Подавати з вареною картоплею.

Шинка з горохом

Потрібно:

- ½ ф. шинки
- 1 мала пушка колоченого гороху
- 1 ложка смальцю
- 1 ложка муки
- 1 ложка масла

Зладити ясну засмажку з м'яса й товщу, залити дрібкою води, щоб було густе. Вимішати це з колоченим горохом. Солити не треба, бо консерва вже солена. Нехай закипить кілька разів.

Платки шинки класти на розтоплене масло і легко прирум'янити.

Горох уложити по середині полумиска. Шинку звивати вилкою в рульоники і уложити докруги гороху.

Салера по-американськи

Потрібно:

- кілька салер (била)
- 1 ложка масла

Зелені біла салери обібрати з листків. Обтягнути з них верхню шкірку, як із шпарагів. Покроїти било на 2-3 кусники. Помити, залити водою так, щоб прикрила (більше в парі). При-

крити покришкою й посолити. Коли вода википить, салера м'яка. Полити її прирум'яним маслом.

Душений короп

Потрібно:

- 1 короп
- 4-5 великих морков
- ½ салери (корінь)
- 5-6 малих цибуль
- 5 ложок оливи
- 1 мала пушка помідорових повил

Рибу почистити, покряяти в паски, широкі на 2 пальці. Обчистити з остей за виїмком хребта.

Городину помити, почистити і покряяти в пасочки. Вкинути на розігріту оливу і душити під покришкою. Взяти широку ринку, вистелити дно стеблинками петрушки і салери, наложити трохи вже вдушеної городини і на те накладати кусники риби. Далі йде верства городини і ще раз кусники риби. Прикрити це знов городиною. Розвести помідорові повила дрібкою води, посолити і залити все. Нехай душиться годину під покришкою. Зпочатку нехай кипить, а потім доходить на малому вогні. Під кінець вкидаємо січеної зеленни, петрушки й салери.

Подала М. Ю.

Сирівка з сиром

Потрібно:

- 2 великі моркви
- 2 петрушки
- сок із пів цитрини
- ½ ф. сира

Моркву й петрушку помити й почистити добре щіточкою під біжучою водою (не шкребтати). Сир перетерти через ситко, щоб був гладкий. Все добре перемішати. Приправити до смаку дрібкою цукру і цитриним соком.

Маківник

Потрібно до тіста:

- 1 унція масла
- 6 жовтків
- 1 ціле яйце
- 6 ложок густої сметанки
- 1½ унції дріжджів
- 4 ложки цукру-мучки

дрібка соли

3 капи муки (приблизно)

Масло втерти на шум, вбиваючи по одному жовтка і одно ціле яйце. Коли пухко втерте, влити літну сметанку і дріжджі, які треба перед тим розмочити 4 ложками молока і ложкою цукру. Додати цукор, сіль і муку стільки, щоб було вільне тісто, як на вареники.

Розтачати на стільниці, що підсипана мукою, розвести мак по тісті, звинути тісенько і покласти на вимашену бляху. Лишити, покривши платинкою, на 2 години, щоб вирости. Коли тепло в кухні, виросте скорше.

До начинки потрібно:

- 1 ф. маку
- 3 унції масла
- ¼ ф. цукру (коли хто не любить дуже солодкого, може дати менше)
- ¼ ф. родзинок
- кілька гірких мідгалів

Мак спарити на 2-3 години перед тертям, і лишити в гарячій воді. Відляти воду, втерти частинами. Коли весь мак втертий, розігріти масло на налісниковій пательні, всипати цукор, вимішати і дати на те мак. Смажити аж доки не висмажиться вода (15 хв.). Взяти з вогню, відставити, додати родзиноків і мідгалів, а коли б мак був за сипкий, додати один білок. Прохолодити і накладати на тісто.

Такий сам завиванець можна робити з оріховою масою.

Тісто французьке

Потрібно на масляне тісто:

- 9 унцій масла
- 3 унції муки

На основне тісто:

- 5 унцій муки
- 2 жовтка
- 1 ложка квасної сметани
- 1 ложка оцту
- дрібка соли

Посікти масло з мукою, замісити масляне тісто, виробити з нього прямокутник, виложити на стільничку і застудити в ледничці.

Замісити дбайливо основне тісто впродовж 10 хвилин (має бути таке густе, як на варени-

Більше сировин у харчуванні

ки). Розтачати грубо на один цаль (інч) і обвинути ним масляне тісто. Побити валком, розтачати разом, обмести мукку, зложити втрое і застудити. Повторити це розтачування тричі і за кожним разом вистуджувати в ледничці. Масляне тісто через розтачування заходить між основне верствами й через те потім тісто листкується.

Коли вже виробимо печиво до печення, також застудити його в ледничці. Пекти на сильному вогні 425°, а потім на легшому 350° 20-25 хвилин.

Каштановий торт

Потрібно:

8 білків

¼ ф. цукру мучки (може бути трохи менше, коли хто не любить солодкого)

¼ ф. мелених оріхів

¼ ф. цукру

1 скл. води

1 ф. каштанів

½ ф. масла

ванілія

3 таблички чеколяди

2 ложки цукру

1 ложка масла

3 білків убити тугий шум, висипати туди цукор-мучку і оріхи, вимішати легко і спекти два коржики.

Начинка: Зварити густий соковик (сироп) із цукру і склянки води, прохолодити. Каштани зварити, надкряуючи лушпину кожного каштана ножом. Коли каштани змякнуть, виймати їх з води по одному, обирати й зараз перетирати через ситко. Перетерті каштани дати до прохолодження соковика. Окремо втерти пухко масло, вимішати з каштанами, додати ванілії і переложити тим коржі. Покрити чеколядовою склицею.

Склиця: розварити чеколяду з молоком, дати цукру і масла, заварити ще раз. Не терти, лиш обілляти тим торт.

ПІСНИЙ МАЙОНЕЗ

Новітні господині заступають сметану при розробленні майонезу — йогуртом. Він не має товщу, а лагідний квас, що надає майонезові відповідного смаку.

Стан нашого харчування в великій мірі відбивається на нашому здоров'ю. У добре прохарчованій родині лікар буває рідким гостем. Навіть при зміні пори року така родина більш відпорна на різного роду простуди. А тут, де зміни температури такі наглі, це ще більше виявляється.

Тому наше харчування повинно складатись із сполуки продуктів тваринного й рослинного світу. А що коротша мандрівка цього продукту до хвилини спожиття — то краща можливість зберегти його відживні вартості. Тому дуже важно, яке місце в нашому харчуванні признаємо сирим продуктам. Зимовою порою треба особливо про те пам'ятати, коли наша їжа достатніша, як у літі.

Є цілий ряд харчів, що їх споживаємо сирими. Це всякого роду овочі, але й досить велика кількість городини. Їх споживаємо у формі салат-сирівок і складники їх майже вповні доступні нашому організмові.

Чомусь ми не звикли привязувати великої ваги до цих страв. Подекуди вважається це зайвим, подекуди якоюсь вибагливою забаганкою чи взагалі витратою часу. Основою харчування вважаємо мясо чи якусь мучну страву, а при поспіху наших господинь, не хочеться витратити часу на салату. Та по якомусь часі організм це відчує і тоді приходиться йти за порадою лікаря та додавати організмові те, що йому бракує.

А ці сирі салатки, городинні чи овочеві, це для нас невичерпане джерело вітамінів, мінеральних солей, enzymів, які впливають корисно на переміну матерії, квасів, які мають дезинфекційне значення та побуджують сильніше виділення шлункових соків. Також барвники як хлорофіл, флявіна, каротина мають першорядне значення. А всі ці названі вартості можемо тільки через

сирівки впровадити до організму. Окрім того овочі й городина мають у своєму складі болонник, якого, правда, людський організм не травить, але він виповнює органи травлення та викликає почуття ситості.

Приладжуючи сирівки, мусимо овочі й городину дуже дбайливо вимити, щоб не впровадити з сирим харчем якоїсь інфекції до організму. Звичайно все дрібно кроїмо та приправляємо цукром або сіллю, які змякшують тканку. Деякі сирівки приладжуємо на кілька годин, а другі знов безпосередньо перед поданням.

Тепер уже розуміємо, що сирівка повинна кожного дня з'являтися на нашому столі. Воно й нетрудно, бо живемо в країні, де овочі й городина доступні в великому виборі круглий рік. Це треба використати день-у-день, особливо при харчуванні нашої дівчорки. Зменшім солодощі та вудженину, яка так гостро приправлювана, а введім щодня сирівки у наше харчування!

Салата з квасної капусти

Потрібно:

½ ф. квасної капусти

1 яблуко

1 мала цибуля

1 ложечка цукру

1 ложечка зеленої петрушки

1 ложка помідорових повил

Посікти капусту, а коли дуже квасна, перед тим переполокати. Яблуко пообирати, покроїти в паски, цибулю дрібно посікти, петрушку теж. Вимішати всі складники разом і додати помідорових повил. Хто любить, може додати 1—2 ложечки оливи.

Годиться до кожного мяса.

ПОШИРЕННЯ РИБИ

У надморських країнах дуже поширене споживання риби. Шведи їдять на снідання оселедця, англійці смажену рибу. Це дає їм сили до праці та особливої рухливості, що її виказують мореплавні народи.

НАШИМ ДІТЯТАМ

ВЕДМЕДИКОВА ХАТКА

Пухнастий та білесенький
Засипав все сніжок.
Біжить малеча весело
в засніжений садок.

З лопатами,
з санчатами
працює дівчора:
— Збудуєм з снігу хату ми
посеред двора!

Качають сніг, втрамбовують,
робота аж кипить.
Ось хатка вже й збудована.
— А хто в ній буде жить?

Малесенькими ніжками
вгрузаючи в сніжку,
іде-брєде доріжкою
Ясюня по садку.

А на руках у Ясочки
найкраща із цячок —
ведмедик волохатенький,
закутаний в платок.

— Диви, який будиночок!
Як чисто й гарно тут.
В таких хатках на півночі
і люди теж живуть.

На півночі ведмеді є
в печерах із крижин;
з пінгвінами кумедними
вітаються моржі...

Як гарно, тут, ведмедику,
у хатці сніговій!
Залазь мершій в середину,
сиди собі й радій!

В хатиночці білесенькій
Сидить малий ведмідь.

Малеча радо й весело
навколо гомонить.
Набігались, награлися,
Ну, годі вже гулять!
Прийшла додому Ясочка,
лягає Яся спать.

І раптом в плачоті:

— Ой, лишенько!

Ну, що робить тепер?
Забула хатці Мишку я,
і мабуть, він замерз!

— Не плач, не бійся, Ясочко,
у хутрі Мишка твій,
Нічого з ним не трапиться
в хатинці сніговій.
Синіє ніч доріжкою
з віконних оболонок.
Дрімає Яся в ліжкові,

ГРУДЕНЬ

Чи у свято, чи у будень,
По полях танцює Грудень
І тупоче, як уміє —
Поле твердне-камяніє.
А Вітри старому грають,
Дядька Грудня розважають.
— Перестаньте, хлопці, грати,
Час мені відпочивати!
Ви летіть собі світами
До Зими — старої мами,
Три мішки візьміть з комори
І на шлях, поля та й гори
Ви посипте сніг мякенький,
Щоб Івась чи Лесь швиденький
Болю-клопоту не мали
І носів не розбивали.

За Мирославом Петровим

ІДЕ СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Забілів снігами гай —
Іде святий Миколай!
Коло нього на крилятах
Синьоокі янголята.

Хоч надворі зимний час,
Не забув Святий про нас,
В кожнім мешканні дитинці
Гарні він дає гостинці.

Просим ми Тебе, Владико!
Втіху нам зроби велику,
Радість нам найбільшу дай:
Звесели наш Рідний Край.

і сниться Ясі сон.

...Сніжистими долинами,
по синьому льоду
ідуть моржі з пінгвінами,
ведмеді білі йдуть,
несуть дарунки й ласощі
ведмедику вони...

Ой, сняться, сняться Ясочці
такі солодкі сни!

Синіє ніч морозяна
З віконних оболонок, —
нічим не потривожена,
в кімнаті тиша й сон.
Устане вранці Ясочка
та й вибіжить на сніг:
А може Мишка ласощів
для мене приберіг?

Наталя Забіла

РІЗДВЯНІ СВЯТА НАДІЙКИ

Збудилось сонце рано-раненько.
Ішла Надійка в школу скоренько.
Їй усміхались з крамниці дуже
Барвні цукорки, та їй байдуже.

Вона щадила гроші завзято,
Щоб до Європи дітям післати.
Тим, що не мають мамці ні тата,
Щоби зраділи в Різдвяні Свята.

Сама купила дарунків різних,
Вислала пачку скоро — не пізно.
А в Святий Вечір, як зайшло сонце,
Постукав янгол в Наді віконце.

Сказав: „За морем, в далекім краю
Твої дарунки ось відкривають.
Радіють діти, мало не плачуть,
Що твоє щире серденько бачать“.

Весело Надя коляд співала;
Кращого свята досі не мала.

Леся Храплива

Рисувала Ніна Мудрик

Про хлопчика Антипка, сухенького як скрипка

Була собі мама, і був собі тато, і мали вони дітей небагато: всього лиш однеє хлопчика Антипка, та й той був худий і сухий, як скрипка.

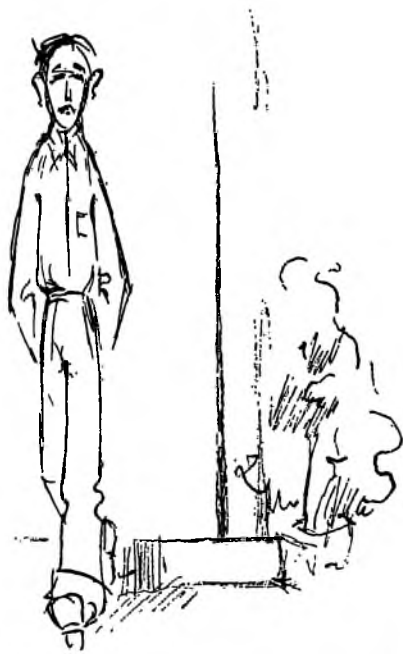
Не хотів Антипко ні пити, ні їсти, навіть і до столу не хотів засісти. Зранку всі до столу, — він навтіки з хати, мусить мама бігти, сина здоганяти. Зловить і посадить: „Іж уже, Антипку, випий моня трошки, хлібця зіж хоч скибку!“

Ні, в Антипка штуки завжди при сніданку, доти коверзує, аж виверне склянку. Мокрий білий обрус, мокрі рученята, треба йти скидати мокрі штаненята.

А прийде по півдні обіду година, знов не хоче їсти капосна дитина. Мама за Антипком ходить та шукає, а Антипко вколо хати від мами тікає.

Приведуть Антипка, посадять до їжі, а він зачинає штуки-дивовижі: то ногами бовта, то на кріслі скаче. Бідная матуся свариться, аж плаче. А хлопя збиточне і не слуха мами: мячика качає поміж тарілками.

„Ей, Антипку, годі! — каже врешті тато. — Дай но сюди ложку, буду годувати!“

Сох, сох Антипко, висох на стеблину...

Не дає Антипко, сам хапає ложку, робить бульки в зупі, а не їсть ні трошки. Врешті впала кара, вийшли з фіглів сльози: трах! — і простягнувся з кріслом на підлозі.

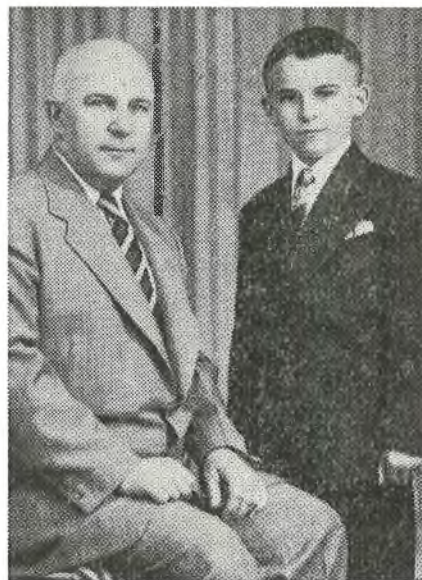
Ввечері те саме: їсти знов не хоче, плаче, позіхає, заспані тре очі. А як мама сина дуже їсти просить, синусь каже: „Взавтра зім вечерю, на сьогодні — досить!“

І так день по днині, година в годину. Сох, сох Антипко, висох на стеблину. Легкий, як піріна, щупленький, як скрипка, — дивляться всі люди: не впізнають Антипка! Діти всі, як діти, кожне, мов сунічка, а в Антипка білі, вимочені личка, а в Антипка ручки — тонкі сірнички, ніжки у Антипка — довгі патички. Інші діти скачуть, гоняться, гуляють, Антипко сухенький ледви шкандибає. Ломить мамця руки: „Горе з хлопцем, горе! Висохло, мізерне кволе, наче хворе. Що тут з ним робити?“ Просьби мами марні, бере мама сина, іде до лікарні.

А в лікарні — лікар в білому халаті, став Антипка слухать, стукать, оглядати. Вислухав у плечах, вислухав і груди, — а тепер за ложку: що то в горлі буде? А Антипко в сльози — вие, аж трясеться, глянути у горло ніяк не дається. Глянув таки доктор. „Що ж — каже, — погано; видно, що сніданку не зїдаєш рано, видно, що й з обідом у тебе химери, видно, що й лягаєш спати без вечері. Як отак, Антипку, будеш ти крутити, ляжеш і не встанеш, і не будеш жити. Але слухай ради: дам тобі я ліки, будеш заживати — виростеш великий. Є отут таблетки, є і вітаміни, будеш заживати їх щотри години“.

Повернувся Антипко з мамою додому, зачав лікуватись, жити по новому. Рано взяв у мами повну жменьку ліків та й нагодував ними надворі індиків. Потім вітаміни геть всі повиносив: нагодував ними песика Барбоса.

Дасть мама синкові хлібця з

ПИСЬМЕННИК
РОМАН ЗАВАДОВИЧ

довгі роки працює пером для вас, любі дітки. Словняється 40 літ, як він написав перший віршик для дитячого журналу. Від того часу подає він раз-у-раз нові віршики й оповідання. В нашій дитячій сторінці все зустрічаєте його — коли не віршик, чи казочку, то бодай загадку. А в Шикаго, де він проживає, провадить радіопередачу для дітей. Щаслива дівчора, що може що-тижня послухати його твір!

Але й дітки, що читають його раз у місяць, теж йому напевне вдячні. І в 40-ліття його літературної праці його широко привітають!

маслом, булки, — а синок з них крутить для курей пігулки. Плаче бідная мама, просить все Антипка, а син, замість їсти — втне якогось збитка.

„Синку, зіж хоч ложку кашки або зупки!“ А синок у сльози: „Болять мені зубки!“ Злякана матуся знов біжить до міста, ходить-упадає з сином по дендистах. А дентист сміється: „Синку, — каже, — любий, у тебе здорові, як у мишки, зуби. Тобі непотрібні лікарі й дентисти. Лік тобі єдиний — добре мусиш їсти!“

Та на марне рада: капосне хлопятко лікарів не слуха, ні

мами, ні татка. Сохне, сохне, сохне, жовкне, мов цитрина, — мама вже не знає, рятувати як сина.

Аж прийшла до мами в гості тітка Настя, глянула на хлопця: „Боже, ну й нещастя! Забирай дитину, — каже тітка мамі, — їдь шукати ради поміж знахарями. Є в селі під лісом хатка, як лушпайка, там у ній заста-неш знахаря Всезнайка. Вже як він дитину їсти не научить, то пропав Антипко — смерть його домочити!“

Помолилась мама широко-широ Богу, рушила з Антипком в дальнюю дорогу. Їхали полями, мчали через луки, — поперед летіли чорнії три круки. Чорнії три круки поперед летіли, за селом під лісом на хатинці сіли.

Вийшов із хатини дід страшний-дідуга. В діда на раменах мавпа і папуга, дідові назустріч круччя чорне кряче, чорний кіт-котисько перед дідом скаче. З дідової хати — диму хмара буха, пугач на порозі наставляє вуха.

Борода у діда — сива, по коліна...

Ізлякалась мама — притулила сина.

„Ви чого тут, нащо? — засичав дідище, — тісно вам удома, то прийшли й сюди ще?“

Мама все сказала.

Дід у хату просить.

Гості входять в хату — там сова голосить.

„Ну, сідай, козаче, на ту чорну бочку, та скидай, козаче, і штанці й сорочку. Та скажи, козаче, де ти мав болячку? А ти клади, мамо, на стіл грошей пачку!“

Голову Антипка він став оглядати: то одну, то другу руку прикладати. Потім взяв за ноги та й підніс угору. Потім — кладе хлопця, а сам у комору. Із комори знахар виніс два ножиська...

Як Антип побачив, затремтів хлопчисько.

„Не тремти ти, сину, — слабкість не блаженка: довго не їси вже, висох як опенька. Бач — присох животик, бо замало їжі, в животі порожні позсихались кишки. Треба тебе, сину, скорше рятувати: кишки ті, що всо-

хли, всі повирізати. Виріжемо кишки та, щоб був здоровий, вшиємо в животик дві дудки бузинові!“

І побіг дід далі зносити ножаки, притягнув і пилку, ножиці, два гаки, потім тягне кліщі, потім дрота, шило... Хлопець, як побачив, так ним затрусило. А дідок веселий, тупає ногою: Гей, примчи-но, коте, з Бабою-Ягою! Хай сідає в ступу, поспіша що сили, буде нам гострити пилку на точилі, буде помагати хлопця розрізати, кишки пересохлі гаком витягати!“

Як почув Антипко, що то все не смішки, як підскачить бід-

Видужав Антипко: личко як малина!

ний, як зірветься з ліжка! Вже і не вдягався, все вхопив у руки, та як поженеться через поля-луки! Щойно десь за лісом одягнув штанята та й ну далі-далі вітром утікати!

Як прибіг додому, як ухопить їсти: що було у мисці — вилизав дочиста. Що було у дзбані — випив до краплини. Їв та й їв без ліку може з три години. Ввечері найвше ще раз та й ліг спати. А на ранок знову вже не біг із хати: просто біг до столу, їв і їв досхочу. Розіпхав засохлу кишечку дитячу. На обід біг перший, їв що лиш давали: на вечерю все зів та ще кричить: „мало!“

Видужав Антипко: личко, як малина. Дивиться матуся —

не впізнати сина. Дивляться всі люди — ну, й дитина ж гожа! Діти всі, як діти, а Антипко — рожа. У Антипка ручки — повні, як торбинки. У Антипка ніжки — тверді, як дубинки. Бігає Антипко — всіх поперегонить, хто кого де скривдить — всіх він оборонить. Всі Антипка люблять, всі йому вже раді. Добре, коли люблять хлопчика в громаді!

Мама вже весела: їсть синок без криків, здоровий Антипко без таблеток-ліків. Що за чудо сталось? Хто вчинив цю ласку? Знає все той добре, хто читав цю казку.

А тому, хто часом в їжі вередує, так Антипко радить, так собі кепкує:

„Їж-зїдай дочиста, не покинь ні трішки, щоб тобі той знахар не вирізав кишки!“

А. Коломиєць

ПЕРШИЙ СНІГ

Малий Андрійко прокинувся вранці й угледів, що надворі випав сніг. Він був дуже малий, забув, який то сніг і кричав: „Он, скільки цукру розсипано!“ Старші брати Андрійка сміялись і внесли йому жменю снігу.

Андрій лизнув, скривився й каже: „Холодне!“ Потім він виліз на припічок і положив сніг на чернінь, щоб нагрівся.

Після обіду Андрійко виліз на піч та як заплаче на всю хату. Мати й питає його: „Чого це ти? Що там таке?“ Андрійко каже: „Сніг хтось забрав, я положив загріти“. Усі сміялись, а Андрійко дивився на них і не знав, чого вони сміються.

Неводовський

нова збірка дитячих віршиків і оповідань

„ЛИСТОЧКИ Й ПЛАТОЧКИ“

Упорядкувала

Марія Юркевич

Відбитка з „Нашого Життя“.

Ціна 40¢

Замовляти в Централі СУА

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

THE UKRAINIAN WOMAN IN SCIENCE

The Ukrainian woman has since ancient times manifested her affection for enlightenment. This has been especially demonstrated when at the beginning of the 19th century the freedom-loving slogans resounded from the West. The doors of the universities were then closed to Ukrainian women, like in most countries of Europe. Therefore the Ukrainian women were leaving in 1870-ies for Switzerland to study in the colleges. On returning with their diplomas as physicians or teachers they were dreaming merely of working for the masses of people, for the underling. But even scholarly work by women would then be inadmissible.

In time, after the European universities had opened their gates for the women, higher educational institutions were founded (during Czarist regime) in Ukraine, in large cities like Kiev, Kharkiv, Odessa, where the women were also admitted. For example, in Kiev the Froebel co-educational higher medical institute was established. There was a great influx of girls to these schools. There were schools of dentistry, a school for midwives and a Zemstvo feldscher school (for assistant surgeons) in Kiev, where mostly peasant girls were studying. These schools gave to Ukraine many educated women in various fields. During World War I there were more women feldschers in the Russian army than in other armies engaged in the war.

In the first ranks of educated women in Ukraine some have already distinguished themselves as proficient scholars. Olexandra Efimenko was active as professor of history, Catherine Hrushevka,

daughter of the celebrated historian, was engaged in historical research, and Olena Kurillo specialized in linguistic studies.

The revolution of 1917 made the women legally equal with men. The girls gained admittance to universities in the domain where up till that time the women had no special institutes of their own, as of agriculture, forestry, school for veterinarians, zootechnology, surveying statistics, economy. Soon there appeared among them specialists who were working at experimental stations, in laboratories, as well as college professors.

Later on we find scientific workers, at economic and meteorological observations, women archeologists, in charge of scientific expeditions, and women architects. Women physicians are likewise engaged in scientific discoveries in the province of physiology, bacteriology and pathology.

The women have also performed important erudite work in the sphere of history, literature, linguistics, pedology, and in studies of art.

The trend toward education was growing continually. The number of women college graduates is ever increasing and there are more and more women engaged in varied fields of life. And

there are ever more scholars among them.

True, all these scientific workers have no freedom of expression in their studies. They are denied the right to express their original thought, in particular they have no liberty in scientific research in Ukrainian language and literature. Those who refused to take official dictates with regard to studies, or were working too ostensibly for the good of their people, paid dearly for their endeavors. Some were exiled, others were liquidated on the spot. Only an insignificant number of them managed to escape in the course of World War II. At present they remain in the free world. The majority of them are already employed professionally and are continuing their scientific research. Some of them, like Prof. Natalie Vasilenko Polonska, a historian, Dr. E. Smalko, a psychologist, Halina Selehen, a demographer, and N. Osadcha Yanata, may be mentioned here. Others who live and work in Ukraine, may not be named for they might be subjected to severe repression for just having been mentioned in free press. Similar plight might await their families. Still they are laboring in the quiet of their studies and laboratories, not for the sake of glory but for the completion of their hard task. We believe, however, that the time will come when their accomplishments and merits shall be divulged to the world.

N. H.

To All Our Friends and Subscribers

*THE VERY BEST WISHES
OF A MERRY CHRISTMAS*

and

A HAPPY NEW YEAR

OLEXANDRA EFIMENKO A HISTORIAN OF UKRAINE

Among the students of history of Ukraine, toward the end of the 19th century and at the beginning of the 20th century, one of the eminent places belongs to Olexandra Efimenko. Her personal life and her tireless work for Ukrainian culture can be understood only against the background of events of the period when she was active in abnormal conditions of life.

She was born in 1848, the daughter of Stavrovskys, in Archangelsk, in Northern Russia. Following her graduation from a high school she began her tedious work as a teacher in Kholmogori. She might have lived all her life at this hard task requiring self-sacrifice, as thousands of other teachers did in Czarist Russia, but her fate was preparing for her another course which tied her name to far away Ukraine.

The Ukrainian cultural life, blazed by the ardent word of Taras Shevchenko, began then to evolve. In 1863 it was rashly halted by the ukase of Valuyev, Russian minister of interior. He forbade printing Ukrainian books and newspapers and ordered Sunday schools closed. A number of active Ukrainian patriots were exiled to northern parts of Russia. Among them was Peter Efimenko, a student of Ukrainian antiquity. It so happened that a young Ukrainian scholar and a young Russian teacher met and fell in love with each other. He kindled in her heart the love for the past. Olexandra Efimenko began to explore the history and sociology of the northern provinces. Her works in Russian, entitled "The Exploration of Folk Life" and "Peasants' Ownership in Northernmost Provinces," brought her to the rank of foremost Russian historians. However, the return of the couple from exile was also the turning point in Olexandra's research work. She started working in the archives at Kharkiv, and since then her husband's native country has grown to be

her homeland. And she became an Ukrainian historian.

At that time an Ukrainian magazine, "The Kievan Antiquity," was being published in Kiev. It was founded by renowned Ukrainian historians. The periodical published valuable sketches of Ukrainian history, literature and folklore. Yet these were isolated studies or articles. There was not, at that time, a complete course of Ukrainian history on a scientific level.

In 1896 the magazine announced an award for an author who shall write a complete history of Ukraine, and the jury accepted the work of Olexandra Efimenko. The censorship, however, detained the issuing of the work which did not appear until 1906. Prior to the publishing of the popular history of Ukraine by Michael Hrushevsky, Efimenko's book had been the only source which enabled the wide circles of the Ukrainian people to get acquainted with the complete history of Ukraine. Two volumes of her articles, published in 1905, served as a complement. Owing to the conditions of the period of time, everything had to be printed in Russian. Efimenko's "History of Ukraine" did not appear in Ukrainian until 1922. Her abridged work, under heading "History of Ukraine and its People," was likewise published soon after in Ukrainian.

Under Russian Czarist regime the university chairs and scholarships were inaccessible to women, no matter how valuable their work might have been. It was only after the passage of a law in 1912 that the way was opened for women to professorship. Yet before the enactment of this law Olexandra Efimenko had been chosen professor of history at the Bestuzhev school of higher learning in Petersburg. The girls were receiving a complete college education at that school. It did not enjoy juridical privileges. How-

ever, then the school could afford to be more liberal in selection of professors. At that school Olexandra Efimenko proved to be a brilliant educator. Her excellent lectures on history of Ukraine and her seminary courses helped many of her students to grow to be enlightened Ukrainian patriots. Among her students was Natalie Mirza Avakiantz who subsequently became a professor of history of Ukraine.

For her studies in history of Ukraine Olexandra Efimenko was distinguished as doctor honoris causa by Kharkiv university. She was the only woman in Ukraine thus honored.

Generally respected and recognized as an eminent historian, Olexandra Efimenko lived through the first years of Russian revolution in her venerable age. The revolution in Ukraine brought forth establishment of the Ukrainian People's Republic and with it the growth and progress of Ukrainian culture and education. There were prospects open to Ukraine, unattainable during the Czarist regime. And then suddenly came an end to Olexandra Efimenko's life, so valued by the Ukrainian people. She was murdered in 1919 by bandits at her estate in the Kharkiv region.

Such was the trail of her life. Of foreign origin, she was animated by the force of Ukrainian spirit. She devoted her life, talent, knowledge and toil to Ukraine, to her culture, and through the efforts of her life she elevated the glory of the Ukrainian woman.

Prof. N. Polonska-Vasilenko.

**ВСІ СПРАВИ В НІМЕЧЧИНІ
по ла год жує
Скоро • солідно • дискретно
Українське Бюро доручень**

Адреса:

**SCHREIBBUERO,
Muenchen 54, Seehamerstr. 21 6/8,
Germany.**

Банкконтто:

**Sueddeutsche Bank AG,
Fil. Muenchen, K-to Nr. 17991**

Перед новим етапом

Вже добігає до кінця перше наше п'ятиліття. Ми потягнули висновки нашої праці й обговорили їх. Та не згадали ще одного чинника, що в великій мірі вирішує справу. Це люди, згуртовані довкруги СФУЖО.

П'ять літ — це не великий шмат часу. В житті Федерації це тільки розроблення позицій, покладення підвалин. Але для налагодження співпраці, для порозуміння й зіграння гурту — цього часу вистачає.

І в висліді маємо тепер поважну кількість цінних одиниць згуртованих довкруги СФУЖО, або в постійному з ним контакті. Теренова розпорошеність має свої відемні сторони і їх треба було перебороти. Та вкінці вона дає більшу перспективу і повязання з інтересами різних країн поселення. З бігом часу створились осередки праці та діяння Федерації.

Голова Федерації має свій о-сідок у Канаді. Там знайшлися також три члени Головної Управи — містогорова для Канади і дві референтки. Вони творять президію Федерації, що полагоджує репрезентаційні справи та подає напрямні. Секретаріат Федерації, користає з угоднень, які подає Союз Українок Америки (канцелярія). Ним завідує містогорова для ЗДА. Тут покликано до життя колегію, що розробляє всі біжучі справи, намічені президією. Оба ці центри є в постійному тісному контакті з собою, листовному, або й особистому.

При цих двох центрах уже постали для окремих завдань деякі комісії. І так у Торонті зорганізовано фінансову комісію, що дбає про придбання фондів для праці СФУЖО. У

Філадельфії постала Виховна Комісія, що поставила собі за завдання — поглибити виховну працю української матері. СФУЖО дало також ініціативу до створення Комітету “Мати й Дитина”, що покликав збіркові пункти при Відділах США. В останньому часі оснувався Комітет відзначення роковин голоду, що зібрав цінний матеріал із того часу.

Всі ці осередки згуртували жінок-фахівців, громадських діячок, мисткинь, наукових працівниць. Не всі могли широко розвинути праці, бо початки поселення та заробіткова праця пожирала велику частину їх енергії. Давали інколи тільки напрям або пораду. Але спільні гутірки й дискусії розяснювали не одне питання, звертали увагу на ту чи іншу потребу. Зустрілись українки різних культурних сфер. Та в спільному зусиллі кувалась провідна ідея Федерації та стала виразником змагань нашого жіноцтва на еміграції.

Зв'язок із членами-організаціями стає щораз тісніший. Часте листування, постачання культ.-освітніх матеріалів, обмін досвідом створює ту дружню атмосферу, якої розвій Федерації вимагає. Здається вже маємо право — ті, що згуртувались у СФУЖО — назвати себе зорганізованою сімєю українського жіноцтва.

Із п'ятиліттям закінчився ще один етап. Згідно зі статутом закінчує своє дворічне діяння Гол. Управа. Перед нами звіт із праці та нові вибори у СФУЖО.

Через теренову розпорошеність членів-організацій вони йдуть кореспонденційним шляхом та тривають довший час. Тому й пригадуємо членам-ор-

ганізаціям цю справу. Незабаром усі дістануть звіт із праці СФУЖО за останніх два і пів року. Треба, щоб до нього всі зайняли становище, висунули свої думки й подали пропозиції. Зокрема слід застановитись над представництвом поселень кожного континенту в Гол. Управі. Для кожного передбачений один пост містогорова.

Буде нагода притягнути нових людей, нові індивідуальності до існуючих центрів СФУЖО. На побудованих підвалинах зможуть розвинути працю ті, що досі не відчували її потреби чи не мали для неї розуміння. Вітаємо всіх, що хочуть включитись у цю конструктивну працю.

ВІСТІ ФЕДЕРАЦІЇ

Делегатка СФУЖО на конгрес М.М.М. у Брюсселі, п. Ірина Павликовська почала інформаційну об'їздку по Відділах США. Дня 1. листопада була вона гостем 21 Відділу в Брукліні, а дня 15. листопада відвідала 11 Відділ у Трентоні. Звідомлення з конгресу зустрічаються всюди з живим зацікавленням. На 29. листопада вона запрошена до 22 Відділу в Шикаго, а дня 6. грудня Окружна Рада США та Український Золотий Хрест — члени СФУЖО — влаштовують її інформаційну доповідь у Нью Йорку.

З ЛІТЕРАТУРНИХ ВЕЧОРІВ

У вересні перевела Спілка Укр. Літераторів, Науковців і Мистців у Буенос Айресі вечір Галини Журби. Літературну характеристику письменниці подала Оксана Керч.

Обіздка нашої делегатки

На цьогорічний конгрес М. М. у Брюсселі виїхала з до- ручення СФУЖО п. Ірина Пав- ликовська. Про перебіг конгре- су та працю української делега- ції подали ми в попередньому числі. Та наша делегатка відві- дала також наші громадські центри у Франції й Бельгії, а в першу чергу жіночі організації — члени СФУЖО. Оці вражен- ня передаємо в дальших ряд- ках.

Із побуту у Франції й Бельгії

Мало хто з наших громадян зясовує собі факт, яким вдяч- ним тереном праці є Франція. Бо важко уявити собі, яка там численна українська іміграція і що вона себе так зберегла.

Перші лави української імі- грації походять із армії УНР по першій світовій війні. Другі — це заробітчани з Галичини й Волині, що в великій кількості приїздили сюди для сільсько- господарських робіт. А треті- ми — це нечисленні вже емі- гранти з останньої війни, що осіли по містах. Велика терено- ва розпорошеність не дала зра- зу обєднатись. Та згодом, коли центр у столиці розробив сітку своїх клітин у краю, розгорі- лась праця в усіх закутинах Франції.

Союз Українок Франції по- став у 1946 р. у Парижі. У ньо- му обєднались жінки з усіх хвиль іміграції та спільно роз- робляють свої завдання. Прав- да, перешкодою стає — окрім розлогости міста — також і слабе матеріальне забезпе- чення членок. Всі важко пра- цюють і мало заробляють. Але вже кілька років підряд СУФ переводить Різдвяні Базарі М. М. М., влаштовує вечорі, пере- вів конкурс молодих музичних талантів, ювілей Ганни Соваче- вої, а тепер взяв участь у Різ- двяній виставі Католицьких Жі- нонок Франції.

Союз Українок Франції, вла- сне кажучи його голова п. Ан- на Сапрун, привітали нашу де- легатку в Парижі і допомогли

їй Францію пізнати. За корот- кий час побуту вона успіла від- відати наших духовних достой- ників, чільні наші установи та інші центри нашого життя. Не- втомні членки управи СУФ пп. Ніна Коваленко, Оля Колянків- ська та Віра Дратвінська това- ришили їй в обіздах та зустрі- чках. Заходами СУФ відбулись також ширші сходи́ни — спер- шу з жіноцтвом Парижа, а по- тім із ширшим громадянством.

Окрім наших центрів у Пари- жі п. Ірина Павликовська від- відала також Малу Семінарію в Люрі, захист для старших о- сіб в Абондані і Наукове Т-во ім. Шевченка в Сарсель, та че- твергову школу СС. Служеб- ниць у Парижі.

Радісно вражає у Франції зорганізованість наших людей. По всіх закутинах країни йде культ.-освітня праця, розхо- дяться наші часописи. В остан- ньому часі стали звертати бач- ну увагу на збереження дітво- ри й молоді. Творються неділь- ні школи при більших центрах, постають танкові гуртки й хо- ри.

При цьому слід зазначити, що матеріальне положення на- ших людей у Франції не блис- куче. Люди осіли на фармах не мають права перейти до міста, де є трохи кращі заробітки. А й заробіток міського робітни- ка не дає нічого поза шоден- ним прожитком. Це й спинює свободу рухів (дорогі залізни- ці, часті штрайки). Та велика тяга до свого гурту, потреба зорганізованости перемагає й ці недостачі.

Інакше представляється Бель- гія. Наша іміграція в більшості там однородна — походить тільки з останньої війни. Про- живають у містах, бо заробку- ють як копальняні робітники. Заробляють краще як у Фран- ції, але всеж забезпечити себе не можуть. Тому й багато ви- їхало за океан і досі ще виїз- джає.

Обєднання Українок Бельгії постало в 1948 р. Під проводом

п. інж. Зінаїди Витязь обєдна- лись до праці українки з цен- тральних земель та галичанки і працюють досі дружньо й о- хоче. Спершу цей жіночий гурт існував при Українському До- помоговому Комітеті, а потім — по довгих зусиллях — виєд- нав собі самостійність. Цей осяг завдячує голові організації, п. З. Витязь, яка є містоголовою СФУЖО для Європи. Обєднан- ня Українок Бельгії широко розгалужене, бо має ряд гур- тків при більших наших скуп- ченнях. По гуртках іде культ.- освітня праця й допомога не- дільним школам, що всюди іс- нують. Окрім того ОУБ під- держував Різдвяні Базарі М. М. М. висилаючи туди делегацію й експонати. Під час конгресу М.М.М. у Брюсселі ОУБ підго- тував ґрунт для української де- легації та доповнив її своїми членами. Головою делегації була п. Зінаїда Витязь, а член- ками пп. Іванна Петрів (автор- ка реферату), Н. Худа і М. Пришляк.

Українське громадянство Бельгії теж становить активний гурт, що проводить роботу се- ред своїх членів та відгукуєть- ся на всі актуальні події нашо- го життя. Воно й живо слідку- вало за працею української де- легації, піддержувало її й при- вітало делегаток на ширших сходи́нах у Лієжі. Делегатки відвідали також український студентський гурток у Лювені.

КОМІТЕТ ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН ГОЛОДУ

Комітетові пощастило зібра- ти доволі багатий матеріал про голод 1933 р. В першу чергу на- мічено використати ці відомо- сті, щоб поінформувати чужі жіночі організації про цей жах- ливий зразок большевицького терору. Коротка, переглядна інформація вже перекладена на англійську мову й розсила- ється.

Ще про „корчовані“ душі

З великим задоволенням прочитала я в ч. 9 „Н.Ж.“ статтю п. Олени Шпаківської „Пригадаймо, як воно було“.

Бажаючи особисто ознайомитись із „джерелом її обурення“, я розшукала ч. 1 цього журналу (до тепер я на жаль не зустрічала цього змістовного органу жіночої думки й не була його передплатницею), де вміщено статтю М. Зибачинської „На суд життя“. І що ж? Образа, гнів і здивування — як можна так легковажно вживати означень для людей із підсоветської України, як „корчовані душі“, „покалічені“, „вихолощені“ ітд.?

Авторка закликає політичних емігранток викривати радянську дійсність, зокрема становище жінок і дітей, показати світові дійсних винуватців жахливого стану.

Слушно! Це їх святий обов'язок! Але хто ж саме з цих емігранток має викрити все те пекло? „Повноцінні душі“, до яких належить і сама авторка, що там ніколи не була (вона буковинка)? Далеким від правди був би образ сучасної України її пензля! Світ потребує не фантастичних малюнків, а реальних, документальних відбитків тамтешнього життя! І дати їх можуть лише оті „корчовані, вихолощені, покалічені душі“, яким не може довірити такого важливого і почесного завдання авторка названої статті й „іже з нею“. Так ми й заходимо „в сліпий кут“!

Потрібна таки регабілітація „корчованих душ“ — без них не буде діла!

Олена Шпаківська у своєму дописі життєвими прикладами регабілітує їх, показуючи, як родина „співпрацювала“ зі школою й офіційними виховними чинниками. Я могла б подати ще безліч подібних випадків із свого досвіду, але обмежусь лише кількома.

Та перед тим хочу ствердити, що наші діти й молодь виховувались там на постійних протиріччях-конфліктах між офі-

ційними гаслами та пропагандою про вільне, щасливе, можливе життя і нестерпною дійсністю. А це найглибше впливало на їх психіку.

Ось: серед ночі з'являються в кімнату (була одна за все), де мешкає родина, енкаведисти, роблять докладний трус (ревізію) по всіх закутках, будять дитину чи підлітка-школяря, щоб перетрусити й його постіль. Ця „робота“ триває кілька годин. Уже 5:30 год. ранку (зимою). За стіною, в другому мешканні по трансляційній сітці радіо, як і щоденно на весь голос починається передача:

**Широка страна моя радная
Много в ней полей, лесов і рек, —
Я другой такой страны не знаю,
Где так вольно дышет человек!**

А... під звуки цієї пісні забирають від дитини часто назавжди її батька, а то й матір. Таких „зразків наочного виховання дітей“ на просторах „необ'ятної родини“ — мільони.

Хочете ще? Прошу! Люта зима з морозами й сніговіями. Війна з Фінляндією. У крамницях на Україні (були тільки державні) нічого не стало, особливо хліба. Тисячі людей, переважно жінок вистоюють цілі ночі в черзі під крамницями.

На ранок у 9-ій класі середньої школи лекція російської літератури. Вчителька яскраво освітлює постать героїні роману Чернишевського „Что делать“? Вери Павловни, що своєю кипучою діяльністю в давні часи російського самодержавства показує можливість і необхідність жіночої рівноправності. За вимогами офіційної програми „проводити паралель із сучасністю“ вчителька говорить, що „тільки в нашій країні, дякуючи... (тому й тому) ідеї Вери Павловни здійснилися — жінка у нас вільна, рівноправна, щаслива!“

А її (вчительку) в цей момент пронизують кілька пар іронічно примружених і в той же час співчутливих очей кра-

щих учениць... Після лекції в коридорі вчительку якось нерішуче оточують ці дівчата. „Ти щось хочеш запитати?“ звертається вчителька до однієї. „Ні, моя мама стояла цілу ніч у черзі і дістала тільки 1 ф. хліба“. — „А моя зовсім нічого не принесла, не вистачило...“ „А моя сестра так і не достояла, просто з черги пішла на завод, щоб не спізнитись...“

Це все западало в молодечі душі глибоким досвідом. Ось знов епізод, що ярко навітлює наставлення вже університетської молоді. На початку навчального року запасались книжками з університетської бібліотеки. Із обох подруг — Лари й Лени, що жили разом, пішла тільки одна. Коли Лара поверталась з повними руками книжок, Лена — побачивши її з балкона, вийшла відчинити їй двері на другому поверсі. Лара кричить ще знизу: — Сьогодні нам не пощастило, несаму дрян — Леніна-Сталіна (там же обов'язково мусіли вивчати марксизм і ленінізм), а фізичну хемію ми вже з тобою прогавили!

Пригадалися оці лекції діялмату. Які осоружні вони були студентам! Та без них не було студій, не було ніякої спеціальності. Пригадую незвичайно здібного студента Ігора, що блискуче вивчав усі дисципліни. Та він так не зносив нічого советського що в галузі діялматичного матеріалізму ніколи не осягав більш як „три“. Через те його по закінченні студій не залишили при кафедрі.

Звичайно, були й інші студенти, які сприймали все, але їх на еміграції немає! А тут десятки тисяч молодих українців, отих „ровесників октябрю“ (що народились і виховані при совітах), серед них і жінки. Всі вони лишили найдорожче — свою рідну землю, свій рідний край, подібного якому не знайдуть ніде в світі — невже то все „покалічені, покорчовані душі“?

Оксана Пишняк

ДІТРОЙТ, МИШ.

Збірка на пресовий фонд.

Покійна членка 5 Відділу Анна Касій була прихильницею журналу „Наше Життя“. Частина членок Відділу зложили в її пам'ять на пресовий фонд. По 1 дол. зложили: А. Коростишин, Х. Мацевка, К. Сосновська, Д. Горбусь, П. Негрич, П. Стеткевич, А. Галишин, К. Стельмах, Д. Генік, А. Пагра, П. Будзол, П. Кузич, А. Мудра, С. Голуб, решта дрібними.

БРУКЛИН, Н. Й.

Святочні сходи

Дня 1. листопада відбулись святочні сходи 21 Відділу. Прибули членки СУА, почесна членка п. А. Бодак та гості — о. парох Івашків і п. Грина Павликовська. Свято відкрила голова п. Слободян. Згадала роковини 1. листопада та попросила членок зложити з тієї нагоди на інвалідів.

У другій частині вечора промовляла п. Павликовська, член Управи СФУЖО. Іменем Відділу повитали її п. Бодак і п. Слободян. Членки привітали її оплесками, памятаючи її як бесідницю з віча, яке улаштував 21 Відділ у 1948 р. П. Павликовська навязала на вступі своєї промови до великих роковин листопадового зриву, яким складаємо щороку поклін. Потім розказала про участь української делегації у міжнар. конгресі Світового Руху Матерей, що відбувся цього року в Брюсселі. Подала програму і перебіг цього конгресу та схарактеризувала виступи українських делегаток. Вкінці вказала на велике значення міжнародних взаємин. Закликала членок СУА підтримати працю Централі та допомогти їй у важних завданнях. Її промова викликала заінтересування. Присутні подякували їй

рисими оплесками, а голова п. Слободян подякувала їй від Управи Відділу СУА. На кінці п. Слободян подала вислід збірки на інвалідів та подякувала членкам за участь. Зібрану суму (59 доларів) переслано через Централю СУА. **Учасниця**

ШИКАГО, ІЛЛ.

Привітання конгресменки

Початок м. жовтня приніс українському жіноцтву, зорганізованому в Союзі Українок, велику несподіванку. Конгресменка Маргарета С. Чирч з нагоди свого побуту на конвенції республіканської партії в Шикаго, взяла участь у концерті Української Капелі Бандуристів, що саме у своєму турне загостила до Шикаго. Очевидно, наш 22 Відділ скористав із цієї нагоди, щоб привітати визначну жінку у політичному житті Америки, прихильну українським змаганням до свободи і закріпити з нею наші зв'язки. Перший контакт із конгресменкою Чирч навязав наш Відділ ще в 1951 р. і підтримує його постійно, надсилаючи їй різні публікації про Україну. Наша праця виявилась успішною. Конгресменка Черч зрозуміла кривди, заподіяні українськом народом й на одному з пленарних засідань конгресу внесла протест проти поневолення жінки за залізною заслоною, подаючи за приклад положення української жінки.

При вході до опери привітали конгресменку Черч, що прибула на концерт у товаристві сенатора Дірксена і голови Ліги Американців Українського Походження в Шикаго п. Івана Дужанського — голова 22 Відділу СУА п. Анастасія Федуняк, місто голова п. Р. Сидорук, і членки пп. О. Заброцька, А. Матійців, Ю. Назаревич і М. Микула. А. Федуняк зложила привіт від українського жіноцтва в Шика-

ЦЕНТРАЛЯ СУА ОДЕРЖАЛА

від 27. жовтня до 28. листопада.

Фонд Централі СУА:

Від. 41 Філадельфія, Па. 21.00
45 Манчестер, Н. Г. 25.00

Пресовий фонд Н. Ж.:

Від. 42 (збірка членок)
Філадельфія 12.50
М. Савчин, Філадельфія 2.25
М. Шевчук, Ленгтон Па. 1.00

На вкладку до СФУЖО:

Від. 20 Філадельфія 15.00
41 Філадельфія 4.50
45 Манчестер 4.00

На Дім СУА:

Від. 27 Питсбург, 1 уділ 100.00
„ 34 Коговс, Н. Й. 25.00
Й. Ваврів, Філадельфія 25.00
С. Гунька, Рочестер, Н. Й. 5.00

Фонд „Мати й Дитина“:

С. Гунька, Рочестер 5.00

з подякою

А. Кульчицька, фін. секр.
Марія Бабяк, касієрка

го, а донечки союзнянок Зорянна Заброцька і Марійка Кузич, одягнені в народні строї, вручили китицю троянд. Цей несподіваний привіт від українського жіноцтва сильно зворушив п. Чирч і це можна було завважити під час короткої гутірки, яку вона з нами провела. Вона вказала велике обізнання з українською справою. Виходить, що література, яку їй наш Відділ постійно посилає, попадає в добрі руки і це було для нас найбільшою винагородою. Головно цікавилась конгресменка побутом наших жінок в ЗДА, як рідною ситуацією жінок на рідних землях. Обіцяла надалі допомагати і заступати інтереси українського жіноцтва в американському політичному світі.

Ми відпровадили достойну гостю до її ложі. Концертом вона була захоплена. Наше музичне мистецтво підтвердило конгресменку в її переконанні, що наш нарід — творчий і хочби тому заслуговує на те, щоб бути господарем на своїй землі, як це вона в розмові з нами підчеркнула.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

День Української Жінки

Таку імпрезу влаштував 26 Відділ ім. О. Басараб, дня 26. липня 1953 р., яка завдяки добрій підготовці та сприятливій погоді, як під оглядом моральним так і матеріальним випала над сподівання. Горяч, яка панувала цього року, змушувала громадянство в вільний день від роботи скористати з свіжого повітря. Тож недиво, що того дня вже вчасним ранком напливали гості до Українського Парохіального Городу в Понтяк. Найскорше прибув наш підприємчий комітет з працюючими членами, під проводом голови п. Дидів, щоб приготувати смашні українські страви, а також ті членки, що на сходинах взяли на себе якийнебудь обов'язок. Автобуси чекали на гостей при обох церквах. О год. 10. ранком у городі відправлено Службу Божу, з якої могли скористати всі ті, що раненько вихали з міста. В городі гамірно, тут і там стрічається лисноношів які розносять всякого роду почту і то щось нового для гостей. В тіні дерев два колеса щастя, з менше і більше вартісними речами на вигравку, які змушують прохожих затриматися й поспробувати щастя, що декому навіть дуже сприяло. Побіч них вигравка для дітвори. Малі рожеві качечки плавали собі свobodно в широкій посудині з водою. Ця гра була для дітей така приваблива, що не давали нам спокую, тяжко було упорядкувати речі на вигравку. Цілий день коло того столика скупчувалося найбільше дітей, всі мали змогу щось виграти, залежно від меншого чи вбільшого числа на качечці. О год. 3. по полудні прибула оркестра п. Петра Мартіна і присутні без різниці віку пустилися в танець під звуки українських мелодій. О год. 4. голова 26 Відділу СУА п. Олена Климишин заповідає через голосник, що програма свята почнеться, просить присутніх ближитися до площі. Привітавши гостей коротким вступним словом, попросила на сцену п. Кат.

На дитячій забаві 50 Відділу СУА в Бетлегем, Па. Матері з діточками, зліва стоїть голова Відділу п. О. Маруненко

Хомяк, яка виголосила дуже змістовний реферат. Наприкінці закликала українське жіноцтво вступати в ряди СУА і помагати вести працю. Рівнож пригадала присутнім про недалекі вже вибори на радних міста Дітройту, між якими знаходяться українська кандидатка панна Маруся Бек і що нам треба повести широкую агітаційну роботу в тій справі. Потім на площу вийшли найменші пластуни Станиці Дітройту і під звуки оркестри вивели ритмічні вправи і вежі, які підготувала п. Іванна Кучер, а була дуже добра нагода, бо діти якраз у той час були в городі, в пластових таборах. Публика прийняла їх рясними оплесками, бо виступ зробив миле враження на присутніх, а голова 26 Відділу п. Олена Климишин наділила дітей цукорками, подякувала за виступ, а присутнім за участь. Гости повернулися, хто до танців, хто до буфету, відпочати на траві, тільки наші членки, мимо великої снєки вперто працювали, кожна на своєму місці. Незавидною була роля фінансової секретарки, яка в поті чола цілісінський день просиділа при продажі квитків на харчі і напитки для сотень народу. На вступні бльочки (дор прайс) були на вигравку три речі: лялька в українським строю, бюрко до писання і пара гачкованих по-

шевок. Дістали їх всі присутні особи. Пізнім вечором гості опускали город, автобуси розвозили людей, а тільки уряд залишився, щоб обчислити касу. Зальний прихід виносив 1.636.65 доларів, а по відчисленні всіх видатків у касі залишилося 759.94 доларів, які при кінці року перед замкненням рахунків, рішенням зборів будуть розподілені на різні цілі.

Т. Стельмах, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Збірка на пресовий фонд.

На сходинах 42 Відділу СУА дня 1. листопада зібрано 12.50 дол. на пресовий фонд „Н. Ж.“. По 1 дол. зложили: пп. Катерина Лисюк, Марія Демяник, Анна Бойко, А. Аннюк, Кравес, К. Сопчак, П. Панасова, А. Боф, А. Бегава, Е. Задорожна, П. Малиновська, Марків, М. Пашук, а К. Мороз 50 центів.

На добродійні цілі

Марія Горохівська, членка 46 Відділу СУА у Філадельфії, Па., упокоїлася 17 лютого ц. р. На поминках було зібрано 123.00 дол., які розділено так: 40.00 на церкву св. Миколая, 40 на українську католицьку школу при катедрі, на Френклин вул., 21 на сироти СС. Василянок, 11.00 на Дім Старців СС. Служебниць;

11.00 на Пресовий фонд журналу „Наше Життя“.

Марія Горохівська відійшла на вічний спочинок після свого трудячого і жертвенного життя. Різні комітети у Філадельфії завжди могли числити на її поміч і совісну працю. При ЗУАДК-у вона працювала у посилянні пакунків і займалася грошовими збірками. Марія Горохівська була теж членкою сестрицтва і там оставила сліди своєї праці. Недаром численна участь в її похороні була виявом вдячності громадянства, а збірка на поминках поділена на ті добродійні цілі, які вона за життя піддержувала.
М. М.

Академія в роковини голоду

48 Відділ СУА в Найставні відзначається тихою, але послідовною працею. Хоч у Філадельфії є сім Відділів СУА, проте він єдиний підхопив ініціативу Окружної Ради і перевів академію в роковини голоду, спільно з читальнею „Просвіти“ у Найставні.

Дня 4 жовтня зійшлись мешканці Найставну в гарній залі Клюб. Вступне слово виголосив голова читальні п. Лонгин Марків, коротко й ядерно зясувавши зміст і ціль академії. Потім Драматичний Гурток при Осередку СУМА у Філадельфії під режисурою Ніни Лужницької вивів сценку В. Шпаківської „Мамо, хлібця!“, що про неї мова на іншому місці. Інформаційну доповідь про штучний голод та його причини виголосив інж. Іван Куземський. Мішаний хор „Трембіта“ під керівництвом Л. Шумського відспівав пісню „Геть вороги з України“. Слідувала деклямація Мирона Сагатого, достосована до поважної хвилини. Скрипкове сольо Романа Жилавого в супроводі професора Оранського збирало рясні оплески. Знов виступив Драматичний Гурток при Осередку СУМА з драматичним образом М. Понеділка „Мати на допиті“, що залишив глибоке враження у слухачів. Академію закрила промовою голова 48 Від. СУА п. Марія Бабяк, дякуючи присутнім за участь,

48 Відділ зокрема складає щирі подяку п. Ніні Лужницькій за вмиле виведення обох сценічних картин та членам Драматичного Гуртка паням Цікало, Альфавицьким, Жубрид, Бальцаревич і панам Андрієвському, Шереметі, Крочакові, Чайці, Ружиловичеві, Бачарі й Лужницькому за гарну гру. Голова 48 Від.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Дитяча забава

50 Відділ СУА в Бетлегемі під головуванням п. Олени Марушенко, урядив велику дитячу забаву, що згуртувала около 40 дітей до 10 літ. В дні 25 жовтня, о год. другій зібрались діти з матерями. Голова СУА відкрила сходина, запрошуючи пароха Всч. о. Є. Цегельського провести молитву і сказати слово до дітей. По гарній промові о. Цегельського діти засіли до багато заставленого стола. Про ласощі подбали членки СУА враз із матерями. Потім почались усякі забави. О год. 4.30 п. п. зібрали старших дітей і відправили до церкви, де о. Цегельський відправив вечірню, а по вечірні діти продовжали дальше забаву до 7. год. Розходячись з великим задоволенням, питались, коли ще така буде.

Н. Чубата, секретарка

ДІТРОЙТ, МИШ.

Овочевий Баль

Ще на весні заплянував наш Відділ дати „бінго“ в жовтні. Підготовка була в повному ході, коли нараз читаємо в часописі, що „бінго“ заборонене, не вільно його більше уряджувати. Який же це великий клопіт для нас! Книжечки розпродували не лише членкам 26. Відділу, але громадянству цілого Дітройтв. і треба конечно в якийсь спосіб перевести вигравку.

Пригадали ми собі, що давно, бо ще в 1949 році, робили ми овочевий баль, який для новоприбулих є дуже цікавою імпрезою. Але як зробити? На книжечках год. 3-та попол., а баль о 6-тій вечір. І тут зарадили. На

три неділі перед імпрезою, наші Всч. Отці, які завжди йдуть нам назустріч, проголошували в церкві з якої то причини зайшла в нас зміна. Отже дня 11 жовтня 1953 р. голова 26. Відділу СУА, п. Олена Климишин, при допомозі членкинь у мить приборали залю галузками дерев, на яких звисали овочі різного роду. Так приборана заля нагадувала природний сад. О год. 6-ій на сцені зявилася оркестра „Трембіта“ під управою п. Томина. Понеслися мелодії вальса, танга й інших танців. Пара за парою кружляли немов метелики. Спрага примушувала їх зривати овочі, а не були вони свідомі того, що жінки пильно слідкували за кожним їхнім рухом і за зірваний овоч вели до судді, де мусли заплатити грошеву кару. Однак вони тим не зражувались, навпаки, щораз то більше зривали, так, що поки забава скінчилася, не стало ніодного овоча. У міжчасі відбулася вигравка, речі були розміщені на видному місці, присутні цікавилися ними, а вже найбільше великою лялькою в українським строю, і то власне помогло нам ще продати на залі багато книжечок. Ляльку, галку до грання вартости 25 дол. і 5 дол. готівкою виграли особи, які були присутні на балі, а залізко до прасування, вишивану скатерть і ондуляцію особи неприсутні. Ми повідомили їх на подану адресу, вони прийшли й забрали виграєне. Вечір пройшов у симпатичному настрою. В год. 12-ій гості з гарним враженням розходились додому, а ми обчисливши касу, ствердили, що „бінго“, перетворене в Овочевий Баль дало добрий успіх. Чистий дохід 291.94 дол. Оцею дорогою складаємо щирі подяку всім, хто піддержав нашу імпрезу, а особливо панам М. Климишинової, Прокоповичеві і Бойкові за поміч у приборанні залі. З членкинь належить відмітити п. Купіцьку, яка найбільше розпродала книжечок на ту імпрезу.

Т. Стельмах, секр.

Сценки на Св. Миколая знайдете у збірнику „Зима“. Замовлення в Централі СУА. Ціна 50ц.

Земля плаче

Біжать представники від комори, люті, аж позапінювалися. А я маму обняла і плачу, плачу.

— Мамо, мамо, — кажу, — що ж ви наробили?!!

А вони мені словами зі Святого Письма:

— Не плач, дочко, наді мною, а над собою плач. Зробила я, як мені закони правди веліли, і нічого не боюсь.

Налетіли представники на нас, мене в груди, а маму — попід руки і поволокли до криниці.

Сьома кричить:

— Тепер лізь, сяка-така, до криниці і визбирай нам усе до зернини! Я тобі покажу, як закони совецькі шанувати!..

— Ми тобі покажемо, як над пролетарською владою знущатися! — тягнуть представники за Сьоною.

В дворі вже й миру зібралось повно. Стоять люди дивляться, а такі всі чорні, страшні, як мерці, що по рокові у гробі лежали. Ну, чисто страшний суд!

— Привяжуть її до цебра, нехай лізе в криницю! — командує Сьома.

Я, як вчула таке, — рванулася маму обороняти — та куди там! Вони ж здорові всі, як катюги. Поки турляли мене, турляли, а тоді хтось по голові кулаком як не зацідить!.. Я й впала. Зімліти не зімліла, тільки в очках тріщить, у вухах гуде, в очках чорно, і кров з носа пустилася. Ніяк не зведуся. Вже не чула і не бачила, що коло криниці діялося. А як трохи прочумалася, то представники вже були за воротами.

Підбігла до криниці, — а криниця у нас глибока була на три сажні, — і заглядаю. В очках мені темніє, але щось ніби видно у воді. Взлася до корби — тяжко. Що кілька разів покручу, то корба мені вирветься з рук, аж загуде, а в криниці тільки — бовть! Та надбігла

наша родина, мене відіпхнули, і маму витягли, майже неживу. Мало що водою заллялися, а ще й потовчені були, подряпані. Унесли їх у хату, розтирали, накривали, — не допомгло. За яку годину і Богу духа віддали.

І хоч яке страшне в селі було, а за мамою багато людей плакало: шанували їх, бачите, дуже. Тільки Макар веселий ходив і зуби сушив:

— Наїлася стара пшениці! І всім таке буде!..

Побіг був брат у сільраду пригрозити, що синові в армію напише, як з людей знущайуться:

— Ви командирового діда у кров збили на очах цілого села, а бабу в криниці втопили!

— Що, що, що? — закричав Сьома. — Пиши! Дід твого командира на очах цілого села зі зброєю в руках на представників советської влади накинувся, а вони, по-твоему, не мали права навіть боронитися?! А баби ми не топили — брешеш! Ми тільки їй допомгли у криницю злізти, щоб вона зерно позбирала, яке винна була державі. Зрозумів? Пиши! Ми також напишемо, щоб в армії краще придивлялися, хто під командирськими уніформами ховається!..

І що ж ви їм зробите?

Збили ми із лав домовину і поховали маму. А я з того розсипаного зерна назбирала, може, з чарочку і думаю: „Посію хоч це, щоб по мамі памятка була“.

Вже увечері після похорону лежу я з дітьми на печі і плачу. Коли чую — хтось іде і стукає в двері.

— Хто там? — питаю.

— Та свої. Відчини.

По голосі пізнаю — Макар. — Не відчиню, — кажу, — і пики твоєї богомерзької бачити не хочу. Іди у свою диявольську путь!

А він:

— Ти, Тетяно, зі мною не

жартуй, бо зі мною жарти, знаєш, погані... Відчини!

— Не відчиню! А як лізтимеш силою, то, — от тобі Хрест Святий! — сокирою голову провалю!

— Та дурна! Я тобі нічого не зроблю... Може ти трохи якої юшки маєш, або сухаря? Я тобі за це віддячуся: у сільраді за тобою, як треба буде, обстану, їй-бо!

— Не треба за мною обставати! А їсти, як би й мала, то паршивому собаці скоріше дам, як тобі. Чув? І йди, бо ось як вийду, то, — Хрест мене побий! — і зубів не позбираєш! Я тебе вже нагодую!..

— Ага, — сичить, — замкнулася? Наносила від Сьоми та від матері повну хату і боїшся, щоб хто не побачив?! Чекай, чекай!..

І пішов.

Він пішов, а я до самого ранку не спала. „Ранком, — думаю, — висаджу усе, що маю. Хто його знає, що той антихрист задумав? Ще наведе сільраду в хату та й заберуть останнє. Рано воно, рано ще на картоплю і квасолу, та все ж хай краще в землі буде. Може, дасть Господь милосердний тепла, то й не пропаде“. Встала ще вдосвіта, Миколку та Настуню збудила:

— Ходіть, дітки, зі мною та допоможете мені грядки порозбивати.

Лишили Василька самого у хаті сплячого, і ще тільки світало, взялися до роботи. Діти кілочку забивають, шнурок натягають, а я показую і стежки підкидаю. Як сонечко зійшло — у нас уже і грядки готові були. Тільки садити.

Пішла я в хату по насіння... Відкриваю двері, аж, — ой, Господи! — із печі через усю лезжанку і до порога — крові річка!.. Я на піч...

Ой, висить же мій Василько на кілку од коліски повішений і кровю увесь заллятий!..

Тетяна уриває розповідь і дивиться кудись у простір непорушним і разом пронизливим поглядом, а по її закамінлому і безвиразному обличчі, немов висіченому з сірого каменя, починають котитися тяжкі й великі, як горох, сльози. І мені в цей момент здається, що і в неї очі, як у тієї видющої Анни Пророщиці, і що плаче ними жива українська земля...

— І зійшла я після того з розуму, — схлипнувши, продовжує вона, не помічаючи власних сліз. — Нічого не пам'ятала, тільки на голову мені давило, давило, і в грудях якийсь мороз стояв. Аж ось, коли ця молодиця почала розказувати про ту дівчинку, то мене як блискавкою вдарило — так і стало все перед очима!... Бо й мені, бачите, тоді у грудях причувалося, що Василько гука: „Мамо, мамо!“... Чому ж я тоді, дурна, не побігла до хати?!

Убігла я опісля до сусідів до хати, сіла на лаві і слова не промовила. А вони догадалися, що щось трапилось, і побігли до нас, а тоді в сільраду...

Ніхто ж як Макар і вбив дитину. Побачив, що я з дітьми на городі, видер задне вікно і вліз у хату. Понишпорив, поперевертав, знайшов насіння, набрав кислій капусти і вже вилазив назад, коли Василько прокинувся і став мене гукати: „Мамо, мамо, дядько Макар у нас усе покрав!“ А той тоді, нечиста сила, витягнув ножа (з ножем же й прийшов!) і почав ним дитину бити. Та як бив! Подіравив усього, як решето. У груди, в очі, в живіт, в ядернята поміж ножками!... Лікарі потім протокол писали, то двадцять чотири рани знайшли... І ще мало йому було! Ще горло на останку перерізав і на очкурі від штанів повісив!... І за що? За два вузлики квасолі та гороху і миску кислій капусти!... Прийшли до його з сільради, а він уже в печі розпалив і квасоллю варити поставив, як є, ввесь в крові, і рук навіть не обмив. Забрали його і повезли до району. Та вже живого не довели: самі виконавці убили по дорозі. Не витримали. Він же їм розка-

зував усе по правді, ще й лалявся, що не дали квасолі доварити...

А брат зараз поїхав до Кривого Рогу, відшукав Кіндрата і все йому розказав. Кіндрат щойно з лікарні вийшов. Він, бачите, і місяця не поробив, як його в шахті присипало. Майже два місяці в лікарні пролежав, тим і до мене не писав, щоб мене не тривожити. Та як учув про все, зараз приїхав до села і вночі, попросту сказавши, викрав нас та й привіз до Кривого Рогу...

Тільки не пам'ятаю я того всього. Кажу вам так, як оце тепер мені Кіндрат розказав. Вже все пригадала і все мов ось перед собою бачу, аж до того, як мій синочок на кілку висів. А далі — мов заступило. Тільки знову мені розвидняється, як уже в людей роботи шукала.

Ой, горе, горе!...

Тетяна знову мовчить і вперто думає...

— А от і правда, — оживляється вона. — Ви ніколи не чуєте, як земля плаче? А я чую. Чула вже й тоді, як ще маминих слів не пам'ятала. Як Кіндрат піде вночі на роботу, то я ніколи не сплю. Все надслухую, чи не загуркотить у споді. Боюся я за чоловіка... Ніколи ж не знаю, чи живий із шахти вернеться... От лежу і слухаю. А земля і справді не то плаче, не то говорить. Тут би сказав — це у шахтах. Але ж у нашому селі шахт не було, а й мама чула, що земля плаче. Мабуть таки правда, що вона жива, говорить і плаче.

Та й хіба нема чого плакати?

ПІСЛЯМОВА

„Земля плаче“ — це є оповідання в розумінні літературного жанру, але оперте на дійсних фактах і реальних життєвих героях. Для авторського вимислу дійсність не лишила жодного місця. Навпаки, треба було думати над тим, щоб уникнути повторювання тотожних епізодів, що їх переживали дієві особи.

Повторюю: всі герої взяті з життя. Існував Сьома, голова

сільради і колгоспу одночасно, існував дід Трохим, баба, „Когова“ і Тетяна. Власне, „Тетян“ було дві. Одна з них, ота, що була мамкою в голови сільради і що її маму, Серафиму, втоплено в криниці, померла з голоду. Друга, ота, що в неї родич убив дитину, лишилася жива, доглядала моєї дитини в Кривому Розі й оповіла мені свою трагедію так, як я її представила читачеві. Мене, тоді ще дуже молоду матір, страшно потрясли подробиці вбивства, а слова: „...у ядернята поміж ножками...“ і по дев'ятнадцяти роках живо звучать в моїх вухах і вкидають мене в холодний піт. Я навіть не могла подати правдивого імени хлопчика, тому, що таке саме ім'я носить тепер мій малий син. Забобон?... Може...

Отже, було дві „Тетяни“ — однак схожість у їхніх натурах, спільна любов до землі, однаково високе розуміння родинних і материнських обов'язків, коротко, все те, що становить у нас поняття **доброго господарського роду**, помимо моєї волі, зливають їх в одну особу, в одну постать **Української Селянки** з великої літери. Горда бабуня Серафима тільки доповнює цей образ. І читач хіба не осудить мене за те, що я не схотіла скінчити свого оповідання грудкою землі на могилу першої Тетяни і представити трагедію другої окремим епізодом.

Бо мені хочеться до болю, до сліз вірити, що Тетяна не вмерла, що вона живе, живе навіть та, котру вкинули у спільну яму. І вона живе! Вона терпить ще і чекає, поки заговорить повним голосом заплакана, скривавлена земля, поки війне над українським степом грозючий вітер із Заходу.

Сіймо ж на вільній землі, хоч і в холодний весняний ґрунт, оте невисіане насіння сліз і болю, яке не росте на колгоспному полі. Сіймо і вірмо, що таким способом хоч трохи причинимось до зародження грізної, але справедливої світової бурі, якої давно чекає спрагне-на українська земля.

А в т о р к а

Зміст X Річника

ВИХОВНИЦТВО

Е. Гойдиш: Перша осіння зустріч	ч. 9, ст. 5
М. К.: Із вечора казок у Рочестері	ч. 6, ст. 14
О. Климишин: Союз Українок і виховання молоді	ч. 8, ст. 1
О. Копач: Слово до матерей	ч. 11, ст. 5
М. Пастернакова: Діти на роздоріжжі	ч. 1, ст. 7, ч. 4, ст. 5, ч. 6, ст. 3

ГІГІЄНА

д-р Ол. Пісначевська: Надмірне потіння рук і ніг	ч. 5, ст. 14
” Рослинний Peeling	ч. 7, ст. 13
” Плекання краси	ч. 10, ст. 41
д-р З. Плітас: Вітаміни	ч. 4, ст. 14
” Відпочинок	ч. 8, ст. 14
” Пам'ятайте про відповідний одяг!	ч. 11, ст. 11
д-р Р. Сочинський: Що жінки повинні знати про пістряк	ч. 2, ст. 14
” Відживлення немовлят	ч. 6, ст. 14
” Штучне відживлення немовлят	ч. 9, ст. 14
Є. Янківська: Як плекати шкіру зимовою порою?	ч. 1, ст. 18
” Клопоти з зачіскою	ч. 8, ст. 14

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Вартість яблук	ч. 10, ст. 17
Готують інформації про мило	ч. 5, ст. 14
Дитяча кімната	ч. 9, ст. 13
Добра кава	ч. 5, ст. 14
До чого служить парафіна?	ч. 9, ст. 13
Зірка: Застеляйте столи...	ч. 1, ст. 17
” Наші стіни	ч. 3, ст. 13
” Наші меблі	ч. 4, ст. 13
” Наша підлога	ч. 5, ст. 13
” Укладаємо меблі	ч. 6, ст. 13
” Лігнью порою	ч. 7, ст. 13
” Декоративна тканина	ч. 8, ст. 13
” Наша кухня	ч. 11, ст. 13
Н. Костецька: М'ясо печене	ч. 1, ст. 21
” „Шуфлядка до печення“	ч. 2, ст. 17
” Риба	ч. 3, ст. 17
” На гостину — зимний буфет	ч. 4, ст. 17
” Дріб	ч. 5, ст. 17
” Городина	ч. 6, ст. 17
” Овочі в слоїках на зиму	ч. 7, ст. 17
” Городина на зиму	ч. 8, ст. 17
” Овочі	ч. 9, ст. 17
” Більше сировини	ч. 11, ст. 17
Р. Коцик: Наш квітник	ч. 10, ст. 14
” Різдвяна ялинка	ч. 1, ст. 18
С. Стечишин: Полічки у вікні	ч. 7, ст. 14
” Втрата рідини в консервах	ч. 8, ст. 14
” Чищення швальної машини	ч. 9, ст. 14
” Таки дочекались	ч. 10, ст. 14
” Чи дбаємо про наші вікна?	ч. 1, ст. 13
” Як облегшити хатню роботу?	ч. 10, ст. 13
” Запобігаймо непорозумінням!	ч. 11, ст. 14
” Купуємо квіти	ч. 11, ст. 14

ЖІНОЧИЙ РУХ, ГРОМАДСЬКІ ПРОБЛЕМИ

Л. Б.: У підготові до вистави	ч. 8, ст. 12
” На міжнародній виставі	ч. 11, ст. 7
М. Біляк: Зактивізуємо наші сили	ч. 7, ст. 1
М. Василів: Слідами молоді з-під Крут	ч. 2, ст. 3
В роковини великого голоду	ч. 2, ст. 12
О. Гординська: Суспільна Служба	ч. 11, ст. 1
Готуємось до конгресу М.М.М.	ч. 5, ст. 12
Зїзд Ліги Українських Католицьких Жінок	ч. 2, ст. 14
Зїзд КУК-у у Вінніпегу	ч. 8, ст. 10
Звстріч із громадянством Парижа	ч. 8, ст. 10
Н. Іщук-Пазунок: У героїчні дні Волині	ч. 2, ст. 1

Із перспективи двадцяти літ	ч. 6, ст. 1
О. Кисілевська: У Велику Ніч	ч. 1, ст. 1
” Зробім обрахунок совісті	ч. 3, ст. 1
Л. Лисак: Допомога одного міста	ч. 9, обгортка
І. Лісеницька: Мати-поселенка	ч. 5, ст. 5
О. Лотоцька: Христос Раждається!	ч. 1, ст. 30
” Наші осяги	ч. 7, ст. 3
” Наша співпраця з УКК	ч. 10, ст. 1
” Вітаємо королівську пару	ч. 11, ст. 4
Міжнародня жіноча виставка	ч. 9, ст. 4, ч. 10, ст. 12
На актуальні теми: Десята Конвенція СУА	ч. 3, ст. 2
” Чому відзначаємо роковини	ч. 5, ст. 2
” Використаймо зїзд!	ч. 8, ст. 2, ч. 9, ст. 2, ч. 10, ст. 2, ч. 11, ст. 2
Обіднання Українських Жінок у Німеччині	ч. 11, ст. 8
С. Онуфрик: Культурно-освітні імпрези СУА	ч. 9, ст. 1
Ю. Писарева: Шлях матері-українки в СРСР	ч. 5, ст. 1
Підготова до зїзду МЖР	ч. 9, ст. 11
Н. Полонська-Моргун: Різдвяна подяка	ч. 2, ст. 12
” Про один показ моли	ч. 6, ст. 8
” Радіопередачі СФУЖО	ч. 1, ст. 13, ч. 2, ст. 14, ч. 6, ст. 12
” Резолюції X Конвенції СУА	ч. 7, ст. 2
” Річні збори Міжнародньої Жіночої Ради	ч. 4, ст. 2
” Роковини голоду	ч. 2, ст. 13, ч. 4, ст. 23, ч. 5, ст. 25, ч. 8, ст. 30
” Е. Ситник: Наша сеніорка	ч. 9, ст. 7
” О. Трофимовська: О. Кобилянська... і колгоспи	ч. 8, ст. 6
” О. Ч.: Жінки в Українській Центральній Раді	ч. 1, ст. 3
” І. Чорнобривець: Різдвяний лист	ч. 1, ст. 12
” В. Шпаківська: Книга-скарбниця	ч. 3, ст. 1
” Св. Шрамченко: Жінка й українське море	ч. 5, ст. 3
” К. Ярош: Чому стільки жіночих організацій?	ч. 2, ст. 2

НАРИСИ, НОВЕЛИ

Марія Б.: Нескінчені	ч. 1, ст. 5
Л. Борисевич: На лекції	ч. 6, ст. 10
І. Винницька: Сторожа	ч. 10, ст. 7
Д. Гуменна: Славко. Люся і їх мама	ч. 11, ст. 6
Г. Дмитерко-Ратич: У рядах стрілецької організації	ч. 10, ст. 3
М. Головінська: На Утреню	ч. 1, ст. 2
” Мицька	ч. 7, ст. 7
М. Зибачинська: Такі бувають будні	ч. 8, ст. 7
Г. Лашченко: Невичерпна сила	ч. 3, ст. 6
О. Мак: Земля плаче	ч. 8, ст. 31, ч. 9, ст. 29, ч. 10, ст. 29, ч. 11, ст. 29
” Оса: Їдемо на конвенцію!	ч. 6, ст. 11
С. Острукова: Великий тріумф	ч. 5, ст. 9
Орися: Різдвяний дарунок	ч. 1, ст. 10
М. Остромира: Обливаний Понеділок	ч. 4, ст. 7
” Материна сповідь	ч. 5, ст. 6
С. Парфанович: У великому світі	ч. 2, ст. 7
” З лябораторії життя	ч. 6, ст. 6
” Не біймося Америки!	ч. 9, ст. 6
Ю. Писарева: „Політична помилка“	ч. 2, ст. 32, ч. 3, ст. 32, ч. 4, ст. 32, ч. 5, ст. 32
” І. Чорнобривець: Страшна весна	ч. 6, ст. 31, ч. 7, ст. 31
С. Шрамченко: Ще дещо про море	ч. 7, ст. 10

НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

К. Антонович: Українська дівчина	ч. 6, ст. 5
Л. Б.: Знову вишивка...	ч. 1, ст. 9
Л. Бурачинська: До справи нашого сценічного костюму	ч. 10, ст. 5
М. Бутвич: Костюм театральний та народний	ч. 3, ст. 5
Л. Вітошинська: У справі нагородженого моделю	ч. 11, ст. 10
” О. З.: Український стрій на фестивалі	ч. 7, ст. 5
” Крій народнього вбрання	ч. 5, ст. 13
” О. Лятушинська: Писанка	ч. 4, ст. 3
С. Стечишин: Електрична кистка на писанки	ч. 3, ст. 14
В. Січинський: Будинок Галагана в Лебединцях	ч. 8, ст. 3
А. Хомяк: Коли залунає гагілка...	ч. 4, ст. 2

НОВІ КНИЖКИ

К. Антонович: Роля української жінки в праці УВУ	
Д. Гуменна: Мана	ч. 2, ст. 10
	ч. 7, ст. 12
Велике Цабе	ч. 6, ст. 12
О. Звичайна: Миргородський ярмарок	ч. 8, ст. 12
М. Кузьмович-Головінська: Сефта	ч. 1, ст. 14
М. Небелок: Анна Ярославна	ч. 3, ст. 9
У. Самчук: Марія	ч. 5, ст. 10
В. Шпаківська: Мамо, хлібця!	ч. 11, ст. 11
М. Цуканова: Бузковий цвіт	ч. 9, ст. 10

ПОЕЗІЯ

І. Дніпряк: Мати молодая	ч. 5, ст. 2
Г. Журба: Вулиці	ч. 3, ст. 2
О. Лятуринська: 22 січня	ч. 1, ст. 2
О. Печеніг: Волинь	ч. 2, ст. 2
Л. Українка: І ти колись боролась...	ч. 8, ст. 2
" Ні, я покрити її не здолаю	
Де тії струни...	ч. 10, ст. 2
На пам'ять 31 іюня 1895 р.	ч. 11, ст. 2

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Над могилою великої співачки	ч. 4, ст. 11
Ірина Гук	ч. 9, ст. 12
Марія Федак	ч. 3, ст. 11
М. Горохівська	ч. 4, ст. 12
Т. Данківська	ч. 10, ст. 12
О. Завадович	ч. 11, ст. 12
А. Заставна	ч. 4, ст. 12
М. Затольська	ч. 4, ст. 12
А. Касій	ч. 11, ст. 12
Катерина Гнатів	ч. 6, ст. 26
Е. Павлівська	ч. 4, ст. 12
Марія Савчук	ч. 10, ст. 12

ПОСТАТІ

М. Бачинська-Донцов: Особисте в ліриці Л. Українки	ч. 9, ст. 3
Л. Б.: З посольською грамотою	ч. 3, ст. 9
" У розбудові промислу	ч. 6, ст. 9
У ряді почесних членів	ч. 7, ст. 9
Звуки з надхнення	ч. 8, ст. 9
До етнографічних студій Л. Українки	ч. 11, ст. 3
Л. Буря: Дипломатична несподіванка	ч. 8, ст. 5
" Від Оксани до Донни Анни	ч. 11, ст. 9
Є. Бережна: Професор Кричевський	ч. 1, ст. 11
К. Гардецька: В розмові з авторкою Сефти	ч. 1, ст. 13
О. Залізняк: Ганна Чикаленко-Келлер	ч. 3, ст. 3
О. Кислевська: У п'яту річницю	ч. 2, ст. 5
О. Лятуринська: Дорогою скульптури	ч. 2, ст. 9
І. Павликовська: Із побуту у Франції	ч. 10, ст. 8
С. Парфанович: З доброго зерна	ч. 4, ст. 9
Л. Вігошинська: Дальміна з світу казки	ч. 9, ст. 9

ПРИ ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ

Окружна Рада СУА, Нью Йорк	ч. 3, ст. 28, ч. 6, ст. 27, ч. 7, ст. 30
Окружна Рада СУА, Філадельфія	ч. 2, ст. 28, ч. 3, ст. 28
1 Відділ СУА, Нью Йорк, Н. Й.	ч. 5, ст. 28
2 Відділ, Честер, Па.	ч. 4, ст. 28, ч. 6, ст. 28, ч. 7, ст. 30
3 Відділ, Нью Йорк, Н. Й.	ч. 5, ст. 28
4 Відділ, Нью Йорк, Н. Й.	ч. 3, ст. 28
5 Відділ, Дітройт, Миш.	ч. 10, ст. 27, ч. 11, ст. 26
6 Відділ, Рочестер, Н. Й.	ч. 1, ст. 31, ч. 2, ст. 28, ч. 9, ст. 27, ч. 10, ст. 27
7 Відділ, Акрон, Огайо	ч. 3, ст. 29
8 Відділ, Бронкс, Н. Й.	ч. 2, ст. 28, ч. 5, ст. 29
11 Відділ, Трентон, Н. Дж.	ч. 2, ст. 30, ч. 6, ст. 29, ч. 10, ст. 28
13 Відділ, Честер, Па.	ч. 3, ст. 32
16 Відділ, Міннеаполіс, Мінн.	ч. 5, ст. 29, ч. 6, ст. 30, ч. 7, ст. 31, ч. 9, ст. 27
17 Відділ, Маямі, Фла.	ч. 5, ст. 30, ч. 7, ст. 31
21 Відділ, Бруклін, Н. Й.	ч. 4, ст. 28, ч. 11, ст. 26

22 Відділ, Шикаго, Ілл.	ч. 1, ст. 31, ч. 4, ст. 28, ч. 5, ст. 30, ч. 6, ст. 30, ч. 7, ст. 26, ч. 8, ст. 29, ч. 11, ст. 26
23 Відділ, Дітройт, Миш.	ч. 3, ст. 30, ч. 4, ст. 29, ч. 9, ст. 82
26 Відділ, Дітройт, Миш.	ч. 4, ст. 29, ч. 5, ст. 30, ч. 6, ст. 31
	ч. 19, ст. 28, ч. 11, ст. 27
28 Відділ, Ньюарк, Н. Дж.	ч. 1, ст. 32, ч. 4, ст. 30
30 Відділ, Клівленд, Огайо	ч. 4, ст. 31
32 Відділ, Ст. Луїс, Мо.	ч. 5, ст. 31
33 Відділ, Клівленд, Огайо	ч. 9, ст. 28
40 Відділ, Аллентавн, Па.	ч. 5, ст. 31
41 Відділ, Філадельфія, Па.	ч. 5, ст. 31
24 Відділ, Філадельфія	ч. 1, ст. 32, ч. 3, ст. 30, ч. 11, ст. 31
44 Відділ, Бостон, Масс.	ч. 4, ст. 31
46 Відділ, Філадельфія	ч. 4, ст. 30, ч. 5, ст. 31, ч. 11, ст. 28
47 Відділ, Рочестер, Н. Й.	ч. 1, ст. 32
48 Відділ, Філадельфія, Па.	ч. 2, ст. 30, ч. 11, ст. 28
50 Відділ, Бетлегем, Па.	ч. 11, ст. 28
60 Відділ, Клівленд, Огайо	ч. 8, ст. 29
Відгук Академії-Концерту	ч. 7, ст. 11
Десята Конвенція СУА	ч. 7, ст. 27, ч. 8, ст. 26
Загальні збори ЗУАДКомітету	ч. 3, ст. 31
Жін. Секція ім. Л. Українки в Лос Анджелес	ч. 8, ст. 30
І. Левицька: Двадцять літ праці	ч. 2, ст. 11
Комітет Злучених Жін. Організацій	ч. 2, ст. 28, ч. 6, ст. 28
Присутня: Відкриття Дому СУА	ч. 10, ст. 10
Річні збори СУА	ч. 5, ст. 27
Ті, що перевели Конвенцію СУА	ч. 8, ст. 13
Учасниця: Із ювілею 5 Відділу СУА	ч. 11, ст. 11

СФУЖО

Л. Б.: У змаганні матерей	ч. 7, ст. 23
" Три конгреси	ч. 9, ст. 23
Л. Бурачинська: Після Різдвяних імпрез	ч. 2, ст. 24
" При будові домашнього вогнища	ч. 5, ст. 23
Резолюції конгресу М.М.М.	ч. 8, ст. 23
Відзначення роковин голоду	ч. 3, ст. 23
О. В.: Різдвяний Базар у Парижі	ч. 1, ст. 29
К. Г.: Десята Конвенція СУА	ч. 6, ст. 25
Дванадцятий член СФУЖО	ч. 2, ст. 23
Доповідь про СФУЖО	ч. 4, ст. 24
О. Залізняк: Наші зовнішні зв'язки	ч. 5, ст. 24, ч. 6, ст. 24
Західнячка: Чи справді „корчовані“ душі?	ч. 7, ст. 25
М. Зибачинська: На суд життя!	ч. 1, ст. 27
Жіноча Секція „Просвіти“ в Аргентині	ч. 5, ст. 25
Жіноча Громада в Чиле	ч. 3, ст. 25
Є. Казимира: Участь жіноцтва у Всеканадському католицькому конгресі	ч. 8, ст. 24
Комітет Українок Канади	ч. 5, ст. 25
О. Кислевська: Наше п'ятиліття	ч. 10, ст. 23
І. Книш: Жінка в національній консолідації	ч. 2, ст. 23
На конгресі М.М.М.	ч. 7, ст. 24
Обідка нашої делегатки	ч. 10, ст. 24, ч. 11, ст. 24
Обеднання Українських Жінок в Англії	ч. 1, ст. 28
Обеднання Українських Жінок у Венесуелі	ч. 1, ст. 28
Обеднання Українок Бельгії	ч. 2, ст. 25
Перед Конгресом М.М.М.	ч. 4, ст. 25
Перед новим етапом	ч. 11, ст. 23
Присутня: 14-ий зїзд Українського Золотого Хреста	ч. 8, ст. 25
О. Пишняк: Ще про „корчовані“ душі	ч. 11, ст. 25
Різдвяний Базар М.М.М.	ч. 10, ст. 25
Союз Українок Франції	ч. 4, ст. 25
Союз Українок Австралії	ч. 1, ст. 25
Союз Українок Аргентини	ч. 3, ст. 25
Союз Українок Австрії	ч. 10, ст. 25
М. Томашівська: Конгрес журналісток	ч. 3, ст. 23
М. Теоальді: Як постав Світовий Союз Матерей	ч. 6, ст. 23
А. Федуняк: Нова ділянка	ч. 9, ст. 25
І. Чорнобривець: „Визволення української жінки“	ч. 4, ст. 23
О. Шпаківська: Пригадаймо, як воно було	ч. 9, ст. 24

УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА

Блюзка	ч. 1, ст. 19, ч. 5, ст. 15, ч. 6, ст. 15
Дитяча блюзка	ч. 4, ст. 15

Декоративна тканина
Завіски
Настільник
Подушка
Рушник
Скатерть
Сконка

ч. 8, ст. 15
ч. 10, ст. 15
ч. 2, ст. 15
ч. 3, ст. 15
ч. 11, ст. 15
ч. 9, ст. 15
ч. 7, ст. 15

January 22, 1918-1919

Lessya Ukrainka
Literary Evening
Mother & Child Committee
Olena Kisilevska
Olena Pchilka, an exemplary mother
N. P.: Reflexes from Stalin's Funeral
A. Petrivna: Crusade in defense of freedom
J. Pisareva: The Ukrainian Mother
J. Pisareva: Intellectual Education under Soviets

No. 1, p. 25
No. 9, p. 22
No. 9, p. 22
No. 2, p. 22
No. 10, p. 22
No. 9, p. 22
No. 6, p. 22
No. 1, p. 25
No. 5, p. 21
No. 8, p. 22
No. 3, p. 21
No. 6, p. 21
No. 5, p. 21
No. 3, p. 22
No. 7, p. 21
No. 8, p. 21
No. 2, p. 22
No. 9, p. 21
No. 4, p. 21
No. 2, p. 22
No. 1, p. 26

UKRAINIAN WOMAN

And still the hope survives
L. Burachynska: Olena Pchilka
L. Burachynska: The Ukrainian Woman in Public Life
Children in communist servitude
I. Chornobrivets: The Ukrainian Woman in Bondage
Christmas Campaign
Educational Committee
8 Years Imprisonment
Nahilky
N. Ishchuk: Ludmila Staritska-Chernyakhivska

No. 2, p. 21
No. 4, p. 22
No. 10, p. 21
No. 1, p. 25
No. 3, p. 21
No. 3, p. 22
No. 2, p. 21
No. 7, p. 22
No. 4, p. 21
No. 5, p. 22

President of WFUWO active at 84
M. S.: The Year 1933
A Ukrainian at Congress of Journalists
The Woman under Soviet Yoke
The Ukrainian Woman Educator
Ukrainian Women at the MMM Congresses
WFUWO on short wave to Ukraine
Y. Slavutych: The Ukrainian Woman Writer
The Youth under Soviets
M. Z.: Olena Teliha
O. Zaluzniak: Sophia Russova

ІЗ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ

Листочки й платочки. Збірник для дошкілля. Упорядкувала Марія Юркевич. Відбитка з „Нашого Життя“. Ілюстрації Ніни Мудрик. Ст. 32.

Знов збірничок дитячих віршиків і оповідань перед нами. Малим читачам дитячої сторінки вони відомі, бо це ті ж самі „сніжинки“ та „листи до св. Миколая“, що були там. Та тут вони гарно угруповані у розділах, як „Осінь“, „Перше Листопада“, „Різдво“ і дитині в книжочці легше доступні, як на сторінках маминого журналу.

На збірничок зложились письменники, що творять тепер для дитвори. Найбільш активні з них — це Роман Завадович, Іванна Савицька й Олена Цегельська. Вони працюють постійно й поновлюють свою творчість новими засобами й сюжетами. На них може завжди числити український виховний світ, як на справжніх приятелів нашої дитвори. Та не видно, щоб виростало багато нових сил їм на допомогу. Ніна Мудрик у гарному віршику „Осінь“ дає справжню спробу свого таланту. Л. Гаєвська цікаво укладає гри й її музикальність дозволяє підібрати й мелодію до них.

Вперше введено у дитячий збірничок перекладний матеріал. Ніна Мудрик подала два цікаві оповідання німецьких авторів на обрядові мотиви. Це знову спроба подати дітям матеріал із іншого світу, що, як

знаємо, корисне з виховного боку.

Осінні й зимові мотиви книжечки роблять її саме тепер пригожою лектурою для дитвори.
Л. Б.

Вже вийшла з друку книжка

ОЛЕНИ КИСІЛЕВСЬКОЇ:

ЛИСТИ ЗНАД ЧОРНОГО МОРЯ

Відбитка з часопису
„Жіноча Доля“

Обгортка маляря В. Дядинюка

Ціна 2 дол.

Замовляти в Централі СУА

ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ!

З кінцем року прохаємо провірити свою адресу на обгортці. Там біля прізвища знайдете місяць і рік, до якого вирівняна Ваша передплата. Якщо вже добігає до кінця, або вже речинець перейшов — прохаємо вислати її.

При зміні мешкання прохаємо зараз же повідомити нас про зміну адреси. Коли не зробіте цього зараз, число йде на давню адресу і здебільшого пропадає. Пошта тепер не звертає нам числа, а тільки повідомляє про те, що не могла числа доручити. Коли ж по якомусь часі домагаєтесь бракуючих чисел, прохаємо надіслати нам належність у висоті 30 ц. за число.

Злучені Жіночі Організації Дітройту, Гемтремку і околиці

в л а ш т о в у ю т ь

ПРИЛЮДНІ ЗБОРИ

з участю ІРИНИ ПАВЛИКОВСЬКОЇ

делегатки на конгрес Світового Союзу Матерей у Брюсселі

Збори відбудуться дня 13. грудня 1953, о год. 3 по пол.

в Українським Народнім Домі при вул. Мартін

Доповідь делегатки обійме враження з конгресу М.М.М.
і відвідин центрів нашого життя в Європі.

SPiRiT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Furdul Coudy
Foreword by Clorissa A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

809. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна 50 ц.

Літо 70 ц.

Осінь 70 ц.

Зима 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич

Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

Вже появилсь
казочки й віршики в „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич
Ціна 30 центів

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку
ілюстрована збірка віршів
К. Перелісної

Для малят – про звірят

Ілюстрації Слави Сурмач
Ціна 60 центів

Замовляти в Централі СУА
809. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

MA 7-1320

LO 3-9910

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.
„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.
В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

WOMAN'S WORLD

P. O. Box 791 — Winnipeg, Man., Canada

ДЛЯ ДІТВОРИ Й ЮНАЦТВА

передплачуйте

пластовий
журнал

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Видає Організація Української Молоді „ПЛАСТ“
Дітройт, Мнш.

• Ціна поодинокого числа 50 центів •

Замовляти в адміністрації:

“MOLODE ZHYTTIA” — 29 Shepard Terr.
West Orange, N. J.